

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűsös petit sor egyezer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, május 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Hosszu lesz a kultuszvita.
- A vértanu emlékmű pályázattervezete.
- Kalandos leányozdtketés.
- Egy főispán elzúllott fia.
- Miért mentették föl Medveczky Zsigmond osztály-tanácsost?
- Hamiskártyások végzete.
- Mulatva a halála.
- A kellemetlen gólya.
- Ha az aradi huszárok bojkottálnak.
- Politikai pikantériák.
- A polgármester leánya.
- Kétszáz ezer hamis ezres.
- Tarkaságok.

A nagy vakáció meghosszabbítása.

Irtá: Egy tanár.

Arad, május 20.

Az iskolai év végén vagyunk. Még csak egy csombókot kell rávetni és aztán elmondhatjuk a költővel, hogy:

„Hála isten este van megint, Mával is fogyott a földi kin.”

Ugy is van. A tanári, tanítói élet kétségtelenül sok örömmel jár. De be kell vallani, hogy sok kinnal is. Mindakettőt teljes meggyőződéssel állítom. Nagy öröme a tanítónak, mint különben minden termelő munkásnak, midőn látja, hogy a nyers, vagy félig kibárdolt anyag miként válik az ő kezei közt egyre csiszoltabbá és halad azon az uton, melyet tökéletesedésnek nevezünk. Ez kétségtelenül nagy öröm. A munka sikerének

utólérhetetlen öröme. De a tanárnak, tanítónak tagadhatatlan, hogy kinja is van, mert munkája, amelyhez semmi más emberi foglalkozás nem mérhető: idegeit eszi, tépi. Azután ott van a sokféle külső és belső kellemetlenség, amelyben a legtöbbször nem hogy védelmet találna, hanem agresszív frontra akad. Mind ezeknek a tüneteknek az összegéből támad benne az a vegyes érzélem, amely lelkét az év végén átjárja.

De bárhogyan áll is harmóniában egymással benne az érzelmeknek ez az összetett skálája, az év vége mégis csak itt van. Ezt az alkalmatosságot arra használom fel, hogy egy eszmét hozzak előtérbe. Megvallom, úgy sub rosa, hogy régóta a fejemben mozog már. De azt is bevallom, hogy idáig nem mertem vele a nyilvánosság elé lépni. Még pedig azért nem, mert a szóban lévő eszme bizonyos körök előtt nemcsak népszerűtlen, hanem ennél több: ellenszenves is. De meg azért sem rukkoltam ki korábban a gondolattal, mert azt tapasztaltuk, hogyha valamely eszme a belföldön terem, azt előbb, mint a gyapjút, külföldre kell vinnünk, hogy itthon rokonszenvre találjon, tehát elfogadható és értékesíthető legyen. Így van ez, habár a gyapju körforgalmát nem is csinálta meg, a jelen eszmével is. A szóban lévő gondolat a külföldön már bontogatja szárnyait. Azért mi sem természetesebb, hogy hozzánk is mielőbb átröpül és hogy ennél fogva nálunk is kedvező fogad-

tatásra fog találni. De korántsem belső meggyőző erejénél fogva, hanem azért, mert külföldi a portéka. Ez az eszme pedig nem egyéb, mint a nagy vakáció meghosszabbítása.

Hogy a külföldön a nagy vakáció meghosszabbítására mit hoznak fel okul, nem kutatom. En itten azért csak a mi szegényes belföldi okainkat vetem mérlegre. Ez pedig, rövidre szabva a beszédet: a társadalom egészsége. Tehát az egyes családoknak és ezekben a gyermekek szervezetének tovább való pihentetése, testöknök és lelköknök hathatósabb konzerválása. Ez az igaz, hogy csak belföldi ok. De éppen azért ránk nézve roppant fontos. Mert ezen fordul meg állami életünk egészsége, következésképpen munkaképessége is. Amint méltóztatik látni, ebben az egészben távolról sincs tanári önösség, sőt ellenkezőleg és kizárólag az egyetemes közjó benne a domináns.

Tudvalevő, hogy nálunk az iskolai nagy vakáció július és augusztus hónapokra esik. Tehát arra az időre, amikor a vidéken a legszorgosabb a mezei munka, amelyet sem elmulasztani nem szabad, mert nem lesz kenyér; sem eltolni nem lehet, mert a természet nem vár. A mezei munka ekképpen a vidéki gyermekek szünidejével és azoknak munkára való esetleges felhasználásával igen szépen összevág. Azonban azt mondom, hogy szüle is van a világon, akinek pihenni szintén illik és dukál. Talán gyógyíttatnia is kell magát. Mert hát

Három történet.

Irtá: Longyel Géza.

I. Hus.

A gyermekek zsi bongtak, a tanító kisasszony nem szól rájuk. Künn hullott a hó, a sápadt arcoskák fázósan tekintettek az ablak felé, — a fontos kendőjű külvárosi gyerekek nem szeretik a telet — sokan a kályha körül topogtak és egy hétesztendő, nagyszemű, sovány kis lány kiment az asztalhoz.

A kisasszony esodákozva nézett rá, de a gyerek beszélni kezdett és komoly képpel, szaporán nyelvvél hosszú történetet adott elő.

— Tanító néni, — kezdte — tegnap nem jöhettem el, mert nagyon megvert a mamám. Az én mamámnak nagyon szép neve van, úgy hívják, hogy özvegy Som Gáborné. Azért hívják úgy, mert a papa már meghalt, régen, mikor a gyárban felmondtak neki és otthon volt nagyon sokáig és feküdt, meg pálinkát ivott.

A Julcsa, az a testvérem, de az már nagy lány. A nyomdába jár és udvarlója van neki. Az udvarlója a bankosoknál van, szép sapkát hord, olyat, mint a tiszt urak és nagy, vörös bajusza van, amitől én félek.

A mamának is van udvarlója. A mama udvarlója olyan vékony, mint a papa volt és

a bajusza kicsiny. Julcsa mindig nagyon dühös, mikor jön és azt mondja a mamának:

— Szégyelhetné magát, ilyen öreg asszony, kikezd azzal a kölyökkel.

De ez nem igaz, a mama nem kezd ki vele, inkább nagyon szereti, sőt is hoz neki, ha fizettek a ruháért a kuncsaftok, és főz húst, meg tőpörtöt hoz, de én abból nem kapok, pedig úgy nézek rá és nagyon szeretnék.

A mama azt mondta, hogy megpofozza a Julcsát és hogy nem is kölyök, mert harmincöt éves és csak két évvel fiatalabb a mamánál. A Julcsa erre felsikoltott, kiszaladt és bevágta utána az ajtót. Este megmondta az udvarlójának, hogy a mama, özvegy Som Gáborné, negyvenöt éves.

Az udvarlója azt mondta, ki kell dobnia a kölyköt, azt a rondát.

A mama nagyon sirt és kérdezte, miért nem veszi már el a Julcsát és minek hitegeti és minek jár vele mindenütt, a bába is, meg a ligetbe is és hogy mindenki látja, nem süle ki a szemük.

Erre a Julcsa is sirt és az Ádám bácsi elment, de nagyon haragudott.

Azután sokáig nem jött és az István bácsi, a mama udvarlója, azt mondta, hál istennek, nem is kell beereszteni azt a vörös kutyát.

A Julcsa pedig sirt. Pedig nagy, erős lány. Sokat veszekedett a mamával, de egyszer a mama felment a bankosokhoz és beszélt az

Ádám bácsival. Az Ádám bácsi este eljött és szagos szappant hozott a Julcsának.

Aztán minden este jött és az István bácsi is. A mamának főzni kellett, mert az István bácsi szerette a húst. De nekem soha nem adott. Másnak se adott. Ő ült az asztalnál és evett a kanállal. A Julcsák a sarokban voltak, én már feküdtem az ágyban, de nem aludtam, mert nem tudtam aludni, míg ettek.

Sokáig nem sirt a mama se, meg a Julcsa se, de a mamának aztán nem volt mosnivalója. És a Julcsa vett mindig kenyeret, hogy legyen enni, de a mama pénzt kért tőle, hogy húst kell venni, hanem Julcsa kiabált és nem adott.

Nekem ezután keményen kellett feküdni, mert a párnát eladta a mama. Sok krajcárt kapott érte, de az István bácsi nagyon sok húst evett. És ha nem volt, akkor haragudott és még a káposztát se szerette úgy.

A mama sirt. Julcsa kiabált, én is kiabáltam, de engem a mama megvert.

Csütörtök este megint jött az István bácsi, nekem öt krajcárt adott, hogy hozzak pálinkát. Nekem aztán le kellett feküdni, az István bácsi pedig kínálta az Ádám bácsit, hogy igyon, de azt mondta, hogy jobhoz van szokva. István bácsi ezért megharagudott, de nem mert szólni. Az Ádám bácsi nagyobb.

Aztán azt mondta a mamának, hogy hozzon enni. A mama hozott babot meg kenyeret.

az egészség a legfőbb kincs, mely ha nincs, akkor semmi sincs. Amde ezt a vidéki gyermekes szüle májusban és júniusban nem teheti, mivel gyermeke esetleg az elemi iskolába jár. Azt kell szemmel tartania, mert ez a legföltettebb vagyona. A cselédekre a vidéki ember józanságánál fogva a gyermeket nem hagyja. Noha a mai „felvilágosító” korban azt mondják, hogy ezek a legjobb nevelők. Májusban és júniusban azért otthon marad. Júliusban és augusztus elején részint aratás, cséplés és szántás lévén: szintén nem hagyhatja el hajlékát. Azért megint otthon reked. Augusztus végén és szeptember elején pedig azért nem megy fürdőre, mert akkor már a fia ismét készül az iskolába, vagy éppen az iskolába jár. Ekképen ha akárhogy is gyötri az asztma és a reuma és akármilyen módja volna is különben rá: egész éven át otthon savanyodik. Téli időre azonban megmarad neki is a maga mulatsága: jajgatása és másféle kedves gyötrelme.

A városon az igaz, hogy nem vetnek, tehát nem is aratnak. Ekképen a fürdői üdülésnek a paraszti munka nem is áll útjába. Amde a városon meg az a baj, hogy itt minden második ember nyavalyás. Van itt asztmás, reumás, neuraszténias, tüdő- és gyomorbeteg feles számmal. És hogy minél édesebb legyen az élet: van cukorbeteg is szintén fölös termelésben. Amely nyavalyát a művelt világ vagy örökölt, vagy maga szerzett, az úgy látszik, mind itt adott egymásnak találkat. De nemcsak a felnőtt ember, hanem már a gyermek is. A vérszegénység, idegesség, angolkór stb. itt már a gyermekeknél egészen megszokott dolog. Mi látjuk azt legjobban tanárok, tanítók. A városi ember azért, ha csak teheti, gyermekével együtt a vidéken nyaral. De, ha nyavalyája már a toroka körül kaparász: nem elég a vidék, hanem fürdő kell. A fürdő azonban a földényben, mint a bors, méregdrága. Akár a lukszus kergette oda az em-

bereket, akár a nyavalya. A szűkös viszonyok közt lévő városi ember azért a fürdői főszezonban szintén otthon mulat. Az utószezonban augusztus végén és szeptember elején pedig esetleg a fia nem engedi, hogy a fürdőre menjen, mert az meg akkor már ismét az iskolához készül, vagy pláne már oda is jár. Ekképen a városi szűkös viszonyok között élő szülőknek is a mulatsága télviz idejére marad. Amelyet haszontalan pilulákban gyönyörűen élvez is. Nyeli is őket, mint a magvakat az erdei pinty.

Mennyivel másképen nézne ki a dolog, ha a nagy vakáció az utófürdői szezon egy részéig, mondjuk szeptember 20-ig tolatnék ki. A beteg, gyermekes hivatalnok és más hasonlószőrű szüle is elmehetne fürdőzni, talán harmadrész-, talán feleáron. Egészségét javíthatná, családja részére is magát tovább megtarthatná. Mindazt a csekély 20 nap reá nézve lehetővé tenné. Mig így esetleg beteges gyermekével neki kell az egyedüli hazafinak lenni, akinek itt élnie és halnia kell.

Felvettem ezt az eszmét, bár látszólagos tanügyi vonatkozása miatt nálunk népszerűtlen. De hogy gondolkodni való van rajta: elég: senki sem tagadhatja. A kisebb városi gyermekkel megáldott ekszisztenciák és a vidéki gazdaközönség érdeke határozottan mellette is szól. De mellette szól a társadalom és az állam érdeke is. És hogy lökjünk másuvá is valamit: a fürdők érdeke is. Tessék fellette gondolkodni. Higgyék el, hogy megérdemli.

A bankszabadalom meghosszabbítása Budapestről jelentik: Mayer osztrák pénzügyminiszter ma Budapesten a kormány tagjaival tárgyalt a bankszabadalom meghosszabbítására vonatkozólag. Mint már jelentettük az osztrák kormány az év végéig szeretné meghosszabbítani a bankszabadalmat, míg a magyar kormány csak szeptemberig való meghosszabbítást hajlandó elfogadni.

Hosszu lesz a kultuszvita.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 19.

Huszonnégy szónok a fekete táblán és a néppárt tagjai még fel sem iratkoztak ... Így fest a kultuszvita perspektívája.

A folyosón mindenfelé nagy érdeklődéssel beszélgető csoportok találgtják a kultuszvita esélyeit. Azt hiszik, legalább három hétig eltart a kulturális költségvetés tárgyalása. Ma a két tábor hívei még csak tréfálkozva évődtek egymással. Rakovszky István odament Kelemen Samuhoz ezzel:

— Üdvözöllek — mondta neki gunyosan — mint a liberalizmus bajnokát!

— Vajjon ezek után — kérdezte nevetve Kelemen — én hogyan tituláljalak téged?

Azután hirtelen megkérdezte Rakovszkytól, miért olyan fekete?

— Vadászaton voltam — felelte az — a lesütött a nap.

— Nem eléggé, még mindig nem eléggé! — mondta erre Kelemen. — Tudod, a te nyelveden: abgebrannt, de még mindig rádfér kicsit ebből a leégésből ...

Cserny Károly beszéde töltötte ki a mai délelőtti. Némi ellentmondással találkozott, mikor arról a meglepédestről beszélt, mely Zichy János beszédét minden oldalon fogadta.

— No, nem éppen minden oldalon! — kiáltották erre tizen is.

Fontos kulturtervei közül a legfigyelemre méltóbb, hogy a portugál és spanyol nyelvnek külön tanszéket állítsanak a budapesti egyetemen. Szerinte ez az intézkedés, hogy a tanárok szolgálati idejét felemelik öt évvel, retrográd.

— És a bírák? — kérdezték tőle.

Cserny vállat vont.

— A tanárok — mondta — fontosabb hivatást teljesítenek.

Návay Lajos alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést. Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után áttérnek a napirendre, mert a indítvány és interpellációs könyvbe újabb bejegyzés nem történt.

(A kultusz tárcs költségvetése.)

Cserny Károly: (munkapárti). Kijelenti, hogy Zichy János miniszter tegnapi nyilatkozata, megnyugtatta az egész Házat.

— Hát a hus? — kérdezte István bácsi.

— Miért nincs benne hus?

A mama azt felelte, a mézáros már be volt csukva, mert nagyon későn jött haza a munkából.

Az István bácsi a t mondta, ez nem igaz és nem is igaz.

— De igen — mondta a mama.

— Nekem ne hazudozzon — mondta a bácsi és kiabált és ütötte az asztalt. És akkor nem eszik semmit és majd keres máshol vacsorát.

A mama elkezdett sírni és kérte, hogy egyen, mert a bab nagyon jó.

István bácsi kiabált és ellökte a mamát.

Erre Julcsa kijött a sarokból és rákiáltott a bácsira: maga szemtelen, maga részeges, és pofon ütötte, mert nagy, erős lány a Julcsa.

Az István bácsi nagyot ugrott és a Julcsát a földre lökte. De az Adám bácsi oda ment és pofonütötte és kiabált, hogy borzasztó volt.

A mama sirt, én is sirtam, a Julcsa is.

Adám bácsi pedig csak ütötte és a gallérját fogta meg és kivitte a szobából. A mama utánuk szaladt, a Julcsa is. Az udvarra szaladtak és borzasztó rivás volt, meg anyai nép, mint mikor a papát temették. Én néztem, mert az ajtót nyitva hagyták és szerettem volna az udvarra szaladni. De nem szaladtam, mert inkább felálltam a székre és ettem babot.

II. A tükör.

— Az asszony, — mondotta a fiatal orvos, — elkíséri a férfit a kórházba is. Ne higgyétek, hogy az semleges terület és az orvosokról se higgyétek el, hogy szentek. Maga a mesterség egyáltalában nem kiábrándító. Hogy az orvos ismeri a meztelen életműködést, az semmi. Minden művelt ember ismeri valamennyire és mindenki tudja, hogy a viruló fiatal lányból visszataszító, csuf vénaszony lehet. Azért, ugy-e, mégis utána fordultok a fiatal leánynak. Én nyolc esztendeje dolgozom a kórházban, de bevallom, hogy ha volt bennem illúzió, most is csak anyyi van. Engem bizony minden nő érlekel, amíg nem szorosabban vett páciens. Amíg ott nincs a kórteremben, a vizsgálóasztalon, a műtő szobában, az orvosi kezeim között. Akkor vége az érdeklődésnek, akkor ember, nem, nem is ember: kísérleti tárgy, eleven, meleg, mozgó tömeg. És azt vettem észre, így vannak a betegek is. Eleven emberek, nők, ha véletlenül nők, amíg minden más érzést el nem fojt a fájdalom, amíg rajtuk nincs az orvos keze. Mert abban a pillanatban az egyéniség elveszett, eltűnt.

— Hát az ápolónők?

— Várj, éppen erről a dologról szól a történet. A mi osztályunkon nincsenek apácák. Világi ápolónők segítik a munkánkat, többnyire fiatalok, egészségesek, erősek. Másképp

nem bírnák ki a fáradalmakat. A tizes teremben volt az a szép, barna ápolónő, akiről a történet szól. Fiatal asszony volt, az ura nem tudom hová lett. Mi csak Marisnak hívtuk. Maris arról volt híre, hogy példás rendet tart a teremben. Tisztaságtól ragyogott minden, akár az öreg igazgató arca, amikor a csillogást látta. Már a betegek nem nagyon örültek neki. Maris valóságos zsarnok volt. Egy eldobott morzsáért, egy nem egészen kifogástalan ágycérettenetes botrányt csinált és a lábadozó betegeket igazmatlanul megdolgoztatta. Törölgetni, porolni, mosni takarítani kellett szegényeknek folyton.

Egyszer, vasárnap délelőtt, egyedül voltam az inspekciós szobában. Az egész osztályon nem volt más orvos. A kápolna csengője megszólalt: misére hívta a boldogabb betegeket, akik már járkálhattak. A tizes teremből ekkor hangos veszekedés zaja hallatszott. Élesen, asszonyi torkok sivitottak. Akkor lett a lárma, hogy be kellett mennem. Kiderült, hogy a sivítás két főnőjű betegről származik. Az egyik leány, a másik fiatal asszony. Közöttük Maris igyekezett rendet csinálni. Ezuttal azonban minden igyekezete kárba veszett. A két haragos nőszemély konokul lármaszott és egyre kevésbé biztató jelzőket osztogattak egymásnak. Maris elmondotta, hogy a veszekedés látszólagos oka egy tükör, valóságos alapja azonban a két nő gyalázatos hiúsága.

Kelemen Samu: Nem nagyon mondhatjuk.

Cserny Károly: A sajtó hangulatából konstatálhatjuk ezt és ezen az alapon tán el is állhatna a szótól, de nehány megjegyzést kell tennie. A harmadik egyetem dolgában tett kormány nyilatkozatot nagy örömmel hallotta. De az egyetemet kulturális és nemzeti szempontból Pozsonynak reklamálja, mert olyan városba kell felállítani az új főiskolát, ahol azt meg is tudják becsülni.

Kelemen Samu: Debrecen is megbecsüli.

Cserny Károly: Idéz a görög klasszikusokból, hogy Homoroszárt hét város versenyzett, de rosszul mondja az idézetet, ami óriási derűtségre ad okot. Hosszasan foglalkozik a budapesti egyetem bajaival és utal az ott uralkodó tarthatatlan állapotokra. Budapestet az Isten elhalmozta minden jóval, de az emberi kéz mindent elrontott. Az orvosegyetemen sürgeti az orvostörténeti tanszéket. Foglalkozik a fővárosi gyermekek nevelésével, amelyet maga a város tesz lehetetlenné. A fiatalság számára nincsenek játszótérek, nincsenek parkok. Akik pedig az utcán nőnek fel, azokból galád és rossz csirkefogó lesz. Konstatálja, hogy a budapesti gyerek a legrosszabb csirkefogó. Fonos volna, ha a Lágymányoson felépítenék az egyetemi várost.

A kvalifikációs törvény megváltoztatását kívánja és Anglia példájára hivatkozik, ahol az állami hivatalnokoktól nem kívánnak például jogi diplomát, csak azt, hogy az állami hivatalnokok egy bizonyos magasabb, emelkedettebb eszmekörben éljenek. Mert — úgy mond, — akármilyen vizsgát tett is valaki azért a hivatalban újból meg kell tanulnia a feladatát. A nevelést oly irányban kell reformálni, hogy az élethez közelebb álljon. Az iskolának elsősorban nevelni kell. Azután fordítsunk nagyobb gondot az idegen de modern nyelvek tanulására. Ne legyünk féltékenyek a németre, amikor szükségünk van a nyelvére. A tanárok nyugdíjosultságának 35 évre való felemelését nem helyesli, mert ez a tanítás és a kultúra rovására megy. A tanítóképző intézetekben a gazdasági oktatásra kell súlyt helyezni. A pornografia tekintetében azonosítja magát a miniszter szavaival. A gyermekeket meg kell védelmezni méltóság ellen.

A könyvkereskedést koncesszióhoz kell kötni. Köszönetet mond a miniszternek azért, hogy a miniszteriumi adminisztráció lassúsága ellen intézkedett. A múzeumok decentralizációját a miniszter figyelmébe ajánlja. A magyar zene ápolásának a szükségességét hangoztatja. A modern teoriák ellen a történelmi hagyományokat kell ápolni. A vidéki levéltárakat rendezni kell. A Szent Imre-kollegium mintájára a reformátusoknak is kell ilyen nevelő intéze-

teket felállítani állami segéllyel. Követeli a görög keleti egyház magyar liturgiáját.

Végül kijelenti, hogy nem tulajdonít fontosságot a saját személyének, de az utóbbi napokban a sajtóban támadások érték azért, mert klerikális. Tagadja, hogy klerikális volna, ő liberális ember, aki azt a szabadelvűséget, mely a nemzeti érzést ébren tartja, mindig vallotta. A költségvetést elfogadja.

Elnök: Szünetet rendel el.

(Szünet után.)

Esterházy Mihály gróf a népiskolai oktatás mostoha helyzetét és elhanyagolt állapotát fejtegette, adatokkal igazolta az iskolák tulzsfultságát és sürgette a középiskolai oktatás reformját. Végül határozati javaslatot nyújtott be a katolikus autonómia reformja iránt.

Bogdán Zsivkó a nagyikindai polgári iskola dolgát tette szóvá. Helyes dolognak tartaná, ha a polgári iskolák két osztályában kizárólag a praktikus oktatásra vetnék a súlyt. A harmadik egyetem felállítását nem tartja égető szükségnek, előbbre való lenne a népiskolák szaporítása, vagy egy új műegyetem létesítése. Az egyetem helyéül különösen a délvidéket, még pedig Szegedet ajánlja. Itt nemzeti szempontból is a legfontosabb missziót teljesíthetné. A görög-keleti szerb egyház számára ugyanolyan mértékű állami támogatást óhajtott, mint a melyet a protestánsok is élveznek. A költségvetést elfogadja.

Nadányi Gyula a katolikus autonómia megoldását nemcsak egyházi, de nemzeti és alkotmányos érdekek tartja. Szóváteszi a protestáns lelkészek kongrua rendezését, azt óhajta, hogy a kongrua a képesítéssel arányos legyen. Méltányos lenne, hogy a korpótléket, mely a törvényben különben is meg van állapítva, csakugyan meg is kapják. A kongruát jogi garanciákkal is biztosítani kellene a parlamenti többségek esetleg váltakozó jóindulatával szemben. Elismeri a zsidóság hazafias érzelmeit, de óvja őket az egyre erősödő istentagadó áramlatoktól saját érdekükben is. A nemzetiségi iskolákban a magyar nyelv oktatását szigorúban kellene ellenőrizni a az állami segítséget elsősorban a szegény magyar iskoláknak kellene juttatni. A nemzetiségi vidékeken inkább állami iskolákat állítson fel a kormány, mint sem hogy a nemzetiségeket támogassa. A tanítók helyzetén addig kell segíteni, míg a szociálisták karjába nem vem vetik magukat. A költségvetést nem fogadja el.

Az elnök az ülést két óra után bekezdette.

A vértanu emlékmű pályázattervezete.

Varjassy Árpád elaborátuma.

— Az Aradi Közöny tudósítójától. —

Arad, május 20.

Az aradvárosi törvényhatósági bizottság által a vesztőhely rendezésére kiküldött bizottság legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a vértanuk emlékének megörökítésére felállítandó emlékmű pályázatát már most kiírja. A pályázatban kifejezésre juttatandó elvek megállapítása után a bizottság megbizta Varjassy Árpád királyi tanácsos tanfelügyelőt, hogy a pályázat-tervezetet készítse el. Varjassy a megbízás alapján a következő tervezetet készítette:

Pályázati felhívás az aradi 13 vértanu vesztőhelyén állítandó emlékműre.

A pályázati tervekben egységesen és összhangzatosan megoldandó:

1. Az aradi várba vezető vashíd balparti hídfőjétől a vesztőhelyen bekerítendő park kapujáig vezetendő út megtervezése (A tervezésnél a vár és Zsigmondháza között húzódó utat is figyelembe vehető.)

2. A 10 kat. hold területű park bejárata és kerítése.

3. A parkban felállítandó, a 13 vértanu szarkofágjának elhelyezésére alkalmas és a nemzet kegyeletét méltó módon kifejező emlékmű, nemkülönben

4. a parknak beosztása, építő- és kertművészeti kiképzése. (Kaszkadok, szökőkutak, teraszok.)

5. A park háttérében egy kertész és két állandó kertimunkás részére építendő és a szükséges mellékhelyiségekkel ellátott külön lakás és egy nagyobb üvegház elhelyezése, illetőleg művészi beállítása. A szóban lévő területek méretezett térképét Arad sz. kir. város polgármestere az érdeklődőknek haladéktalanul beküldi, míg a város főmérnöke a szükséges felvilágosításokat készséggel megadja. A jelírt pályaművek és költségvetések 1912. évi március hó 10. napjának déli 12 óráig Arad sz. kir. város polgármesteréhez küldendő. Elkészve beküldött pályaművek figyelembe vételét nem fogadják. A pályázatban csak magyar honos művészek vehetnek részt.

— Misére készültek, — mondotta — és cicomázták magukat, hogy az már szégyen.

Alig birtam visszatartani nevetésemet. A kórházban nálunk az a rend, hogy egyetlen szál fehérneműjét sem tarthatja meg a beteg. Kap durván szőtt kórházi vásznat és kékcikós köpönyeget, ennyi a ruhája.

— Ezzel cicomázták volna magukat? — kérdeztem kétkedve.

— Igen, igen, — erősítette Maris, — tessék csak megnézni őket.

Megnéztem alaposabban mind a kettőt és oda voltam a csodálkozástól. A leány a derekán megszorította a kékcikós köpönyeget. Finom, karcsú dereka volt. Elöl ügyesen, csinosan, tük tartották össze a ruhát, de úgy, hogy szabadon maradt telt, fehér nyaka és alaposan „kivágott” derék gyanánt hatott az egyébként oly esetlen köpönyeg. Az asszony ugyanilyen ügyekezettel tüzdölte ruháját, de sokkal kevesebb sikerrel, mert neki bekötözött nyakát kellett volna eltakarnia. Már ezért is gyűlölködve nézte a leányt, a veszedelem azonban teljes erejével a tükrönél tört ki. A tükröt ők ketten — szomszéd ágyban feküdtek, — közös pénzen hozatták. A leány meglegedetten szemlélte benne ünnepei toalettjét, főképp — mint Maris közölte — a nyakát. Az asszony haragosan kérte a tükröt, a leány azonban még nem élvezte eléggé a látványt.

— Inkább szégyelné magát, hogy így megy a misére, — fakadt ki végre az asszony, a tulságosan szabad nyakra mutatva.

E kijelentés nyomán azután gyors tempóban fejlődött ki az egész háborúság. Hamarosan megjelent Maris, azután jöttem én. Nagyon nehezen tudtuk lecsillapítani őket. Végre is mind a kettő sirt, az erélyes Maris büntetésből elkobozta tőlük a tükröt, a miséről pedig eltöltötte mind a kettőt. A kórház szabályai nem ismerik ugyan a szobafogságot, de hát nem akartam Maris tekintélyét rontani.

Misnap nehéz operációnk volt. Maga az öreg igazgató, a híres sebész-tanár, végezte. Az orvosok mind odagyültek a terembe, a komplikált eset hallatára, azok is, akiknek nem volt vele dolguk. A szolgák már fölmentek a betegért, minden együtt volt, csak Maris hiányzott. Az ideges igazgatót borzasztóan fölzaklatta ez a késés, pedig talán csak néhány másodperccel volt szó. Sietve mentem Maris után, de az igazgató haragosan, idegesen nyomomban volt. Egyszerre léptünk be a Maris szobájába. Maris háttal állott, a kis tükrök előtt, a nevezetes kis tükrök előtt, amit tegnap kobozott el a veszedelmes betegétől. Ragyogó tisztán volt felöltözve, a legkisebb mozdulatnál ropogott a keményített mosó-szoknya. Két karja könyökig meztelenül, fehéren villogott. Abban pillanatban, amikor beléptünk, hófehér főkötőt helyezett el gondosan fesült hajára és ököletes elragadtatással nézte a tükrökben vidám, szép arcát.

— Mit csinál maga, Maris? — kérdezte dühtől fuldokló hangon az igazgató.

— Készülök az operációra, — felelte a

legtermészetesebben Maris, és megegyeztet megnezte, vajon kifogástalanul, tisztán, csinosan jut-e a márvány-asztal mellé.

Az igazgató kétségbeesve hördül fel, amin Maris nagyon méltatlankodott. És nem tudta megérteni, miért helyezte még aznap a betegétől messzire, a konyhába az igazgató, akinek osztályát mindig olyan gyönyörű, tündöklő rendben tartotta.

III. Ráber Fáni megkerül.

A külvárosban, szegényes házikók között, építettek egy nagy palotát. Az apró házak lakói el elnézték, hogyan emelkednek ég felé a hatalmas falak. A palota gyorsan épült. Széles, magas ablakai gögösen néztek át messzi vidéken. Pillérei egyszerűen, szabályos téglából rakottan, büszkén törtek fölfele. Közöttük fehér vakolatot simítottak el. Puritán és méltóságos volt rajta minden.

— Akár egy templom — mondották tisztelettel a környék udvari lakásaiból kiözönlő görnyedt asszonyok.

Szép palota volt.

Amikor már kívülről elbontották az állványokat, szekér-zámra hordták a belsejébe a fenyves márványt, csillogó vastag üveglapokat, rézrudakat, finom gépeket.

Drága palota volt.

Holott nagyon egyszerű, nagyon szegény emberek számára készült. Sem klastrom nem volt, sem iskola, sem uri lakás.

Az összes létesítmények együttes költsége 500.000 koronáig terjedhet. Csak abszolút becsü és kivitelre alkalmas művek díjaztatnak. Az első díj 10000 korona, a második 5000, a harmadik 2000 korona. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának jogában áll a bíráló bizottság ajánlatára a nem díjazott pályaművek bármelyikét egyezer korona vételáron megvásárolni. A kivitelre elfogadott pályamű tervezője az építkezések művezetésével is meg fog biztatni. A pályadíjazott tervek Arad sz. kir. város tulajdonába szállanak. A tervrajzok a következő árnyokban készítendő: térrajzok 1:x-hez, az emlékmű és épületek tervel 1:x-hez, a park tervezete 1:x-hez. A művek elbírálása és ennek eredményéhez képest a pályadíjaknak 1912. évi június hó 15-ig leendő kiadása Arad szab. kir. város közönségére kötelező. A bíráló bizottság [elnökévé az országos magyar képzőművészeti társulat elnöke fog felkérni, a bizottság pedig [az országos magyar képzőművészeti társulat, a magyar építőművészek országos szövetsége, az aradi mérnök- és építészegyesület, Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről] kiküldendő két-két tagból valamint az aradi vesztőhely bizottság elnökéből és eladójából fog állani. A pályaművek előbb Aradon, majd Budapesten állítatnak ki, mely utóbbi helyen a bíráló bizottság ítéletét meghozza.

Kelt Aradon stb. Varjassy Lajos, polgármester.

A pályázati tervezetet a bizottság elküldötte Barabás Bélának a vesztőhely bizottság elnökének, aki érintkezésbe lépett a tervezetben felsorolt művészeti egyesületekkel, hogy a pályázat végleges megszövegezése céljából megbízottakat küldjenek ki. A bizottság ugyanis a kiküldött bevonásával a terep megismerése után és a művészeti egyesületek képviselői esetleges indítványainak letárgyalása után fogja a pályázat végleges szövegét megállapítani.

VÁROS ÉS MEGYE.

Jegyzőválasztás Somoskeszin. Suhajda Béla somoskeszii jegyző ötven évi szolgálat után a minap nyugalmába vonult. Helyének betölté-

sére ma volt a választás, amelyen jegyzővé Suhajda Lajos zaránbányai jegyzőt választották meg.

Egy főispán elzúllott fia.

— A főuri drótos tót. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 20.

Ócska zsákvászon nem fődte a lábát, nem lógtak testéről piszkos ruharongyok, az arcáról nem kiabált embermegvető düh, vagy kétségbeesés, s nem torzította el borosta, kuszán omló haj, mikor belépett hozzánk országutakat bejáró — Pereginus.

— A modern technika legújabb vívmányával jövök — szölt mosolygós arccal, szerény hangon, s fölemelte karján a dróra fűzött „modern technika legújabb vívmányait“.

Egyszerűen, szegényesen, de tisztán öltözött. A gallérija tiszta fehér. Amint szól a hangja megnyerő, amit mond, a figyelmet fölkelti, s intelligenciát árul el.

— Ugyan, mit árul?

— Egérfogót kérem. — S mutogatja az elmés találmányt. Egy durva kis deszkalapon, erős drótból, rugóra készített egérfogó. Magyarázza az egyszerű szerkezetet. — Angol találmány, én — mint magyar drótos csak mintát vettem arról.

Beszélgésbe elegyedtünk. Latin szavakat kever a beszédjébe, de mindig helyénvalóan, látszik, hogy gyakorlata van benne.

— Mindig ez volt a mestersége? ... Mivel foglalkozott ezelőtt?

Kedvesen, szerényen mosolyog.

— Mondjuk, hogy talán ... ne tessék ezt kérdezni ... — és nevet, mint akinek lenne mondanivalója, de hallgatni akar.

— Van valami büne talán?

— No nem olyan, mint a Zsilinszky-fiuké.

— Szokott ujságot olvasni?

— Nos hát azt nem tudtam leszokni.

— Hát mit végzett? Mi vitte ennyire?

Nehezen nyilatkozott meg:

— Gimnáziumot végeztem. Volt valami vagyonunk. Aztán jött a pezsgő, mikor az elfogyott, utána a bor, mikor arra sem tellett ... a pálinka. Volt egy tanárom, aki azt mondta egyszer, aki vízbe megy, annak a víz először a bokájáig ér, aztán a térdéig, aztán mind fölőbb-fölőbb, míg egyszer csak elfödi ... Így voltam én is.

— Hát mér nem tér más utra, hisz intelligens, művelt ember, tudna boldogulni magának való pályán.

— Hej domine, én megtanultam tapasztalásból, amit sehol sem olvastam még: aki a poros országuton egy pár cipőt alszaggatott,

nem tudja az országutat elhagyni. Pedig sokszor előfordul, hogy abrosz nélküli asztal mellé ülök és niacs száraz kenyér sem elfogyasztani. De azért jó kedvem van. Csak mikor így hidak fölött megyek el akkor gondolkodok, arra, nem lenne-e jobb beleugrani ...

— Van-e valakije?

— Az édes anyám él.

— Szoktak-e találkozni?

— Dehogy. Nem szabad tudni mi vagyok.

Az igazolványaimat is, na kell postán küldi a szolgabíró. Az anyámnak, ha el nem iszom s jól megy a kereset, időnként küldök néhány koronát, hogy egy kicsit megháláljam ... de haza, ahol mindenki ismer, nem mehetek.

Elhallgatott. Egy pár pillanatig szomorúan hajtotta le fejét, mikor fölemelte, szemében újból ott ült a szelid mosoly.

— Csak az ivást tudnám elhagyni. De nem lehet kérem. Nem bizony. Kell, hogy megélhessek. Ot-hat deciliter bort kell bevennem. Ez izgat, tüzel. E nélkül — ide sem mertem volna bejönni ... Szinjózanon restelkedem ...

— Innen hova szándékozik?

— Megnézem Pestet. Főlkapok az apostolok lovaira. Ott fölkeresem a régi osztálytársaimat. Szerettek akkor ... eminens voltam. Azóta ki mérnök, ki orvos, ki ügyvéd.

— Ne menjen. Minek akar magának keresésűt szerezni.

Mosolygott

— Dehogy. Nem kell más, mint veszek egy új kalapot, kabátot, vasalt nadrágot. Ami aiatla van, nem baj, ha ... nem is viseli az ártatlanság színét.

Az üzietre tértünk.

— Mennyiért adja az egérfogót?

— Mondjuk, hogy negyven fillérért.

Hármat megvettünk s fölajánlottunk két-töt belőle, hogy adja el másnak. Szelid nehezeléssel tekintett ránk.

— Pardon ... de kérem ...

Beszélgettünk tovább.

— Honnan való, ki volt az atyja?

Hallgatott egy ideig. A mosolygáson áttörő könnyű ült a szemébe.

— ... Trencsénmegye volt őrkös főispánjának a fia vagyok ...

TANÜGY.

(—) Kanyaró miatt bezárt ovóda. Varjassy Lajos polgármester ma elrendelte Tisósh Mór dr. főorvos előterjesztésére, hogy az Ujtelepi ovódában a tanítás három hétig szüneteljen. Érdekes, hogy amíg a téli járvány alkalmával egyedül az ujtelepi ovóda volt járványmentes, addig most csak itt ütött fészket a betegség és annyi gyerek betegedett meg, hogy be kellett zárni az iskolát.

Az új morgue volt ez, a halottak új birodalma, megnyugvásuk előtt utolsó állomása. Az ismeretlen, utolsó órájukban is kitagadott, elhagyott halottaké. Hajdan elég volt nékik néhány sötét szoba. A város azonban nőtt és még sokkal jobban szaporodott a nyomoruság. A nyomoruságra rátette a kezét a tudomány és épített neki világos, szellős, márványos, tündöklő csarnokot.

Vajjon hogy érezte magát ebben a szokatlan hajlékban?

Ráber Fáni a városnak ép az ellenkező végén lakott. Tizenhat esztendő volt. Varróleány, kis szurtos varróleány. Nem, nem volt poézist lehelő az ifjusága. Egyáltalában hazugság az, hogy a kicsi házak kicsi női tündöklenek a szépségükben. Nem tündöklenek. A cipőjük széles, görbe és rongyos. A szegény kis viharvert szoknya minden oldalon a földre kívánczik. Az ócska barna kendő bánatosan borítja be vállukat, keblüket. A szem megtörtén, álmosan, szomorúan néz a világba.

Ráber Fáni is ilyen volt. Kicsi, rosszruhájú, kócos és szerelmes. Ez a szerelem olyan nagy bajokat okozott, hogy a kis varróleány szombatban este a, fizetés után — a pénzt haza küldte a kis hugával — kiballagott a házakon túl, a vasúti töltés mellé, elszedett egy pálinkásüveget, amiben nem volt pálinka és kiitta.

Elmulásával senkit sem bántott, nem csí-

nált botrányt, nem okozott ijedelmet. Harmadnap reggel a rendőrök akadtak rá, akinek végre is kötelességük, hogy embertársaik minden cselekedetére ügyeljenek.

A tündöklő palotának Ráber Fáni volt az első lakója. Már várták, bizonyos ünnepélyességgel. Megérkezésénél ott volt a professzor ur, az asszisztensek, az egész személyzet. A szolgák még nem fásultak el, nem durváskodtak, gyöngéden emelték a kicsi testet. Rongyait lefejtették róla, lemosták, gépen levitték a pince hatalmas katlanai közé. Itt a jég birodalma volt. A kegyetlen hidegben a mulandó ember szoborra fagyott. Ráber Fáni friss, hideg szép szoborra.

A gép felvitte vissza az emeletre, lefektették tiszta márványágyra, tündöklő üveglap mögé. Nem volt ijesztő. Nyugodt, békés, erős, kicsi szobor.

Csakhamar társai, szomszédai érkeztek. Aztán élő látogatók. Fekete kendős, kisírt szemű asszonyok. Az ünnepélyes terembe, a világosságba, a tisztaság ismeretlen, idegen birodalmába megilletődve léptek, akik otthon csak szomorú homályt láttak.

— Milyen szép itt — mondotta az egyik.

— Talán kár is a halottaknak.

— Igen, mi tizen hálunk egy szobában.

Egyre többen érkeztek, élők, halottak, jöttek és elmentek. Csak Fáni feküdt nyudodtan, egyedül.

A rendőrök azonban buzgón kutattak és csakhamar kiderült, hogy özvegy Ráber Fe-

rencné leánya eltűnt. Ráberné elhívták. Egy nagy bajszos fiatalember jött vele, dobogó szívű, rossz lelkiismeretű fiú. Talán miatta kellett volna megtörténnie a bajnak.

Megnézték a szép fiatal halottat. Ráberné csóvalta a fejét:

— Hasonlít, de mégsem az. — Hála Istennek.

A szolgál megemelte a takarót.

— Nem, — mondotta elismerően a fiatal ember — hiszen, ha ilyen szép lett volna, elvettem volna.

Elmentek.

Többé nem kereste senki Ráber Fánit. Az elmulás lassankint erőt vett rajta, a dacos fagy engedett, a hideg szobor újra szegény emberré vált. A büszke nő szegény, összeesett kicsi gyermekké.

Körülötte mind megteltek a márványágyak és egy reggelén kimondották reá, hogy nem várhat tovább. A fényes palotából kivitték a lucskos, szennyes öszö. A temetés előtt azok a konok rendőrök még egyszer elüzentek özvegy Rábernéért.

Epen a sírhoz érkezett meg. Nyitott korporsóban ott feküdt egy lány. Ő, nem volt már erős, nem volt kemény, hideg, gögös, nem feküdt márványágyon. Szomorú, szegényes, kopott, szürke kis veréb volt és az öreg megrokkant asszony zokogva borult reá:

— Ez az én elveszett leányom.

Miért mentették föl Medveczky Zsigmond osztály- tanácsost?

— Beszélgetés Medveczkyvel. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

A minap tárgyilagosan ismertettük azokat a beadványokat, amelyeket Rank Rezső miniszteri osztálytanácsos, az aradi folyammérnöki hivatal volt vezetője adott be a földművelési miniszteriumba s amelyben kifogásolta azt a rendszert, amit az ő elődje, Medveczky Zsigmond honosított meg itteni működésének ideje alatt. Mi a közlemény adatait hivatalos helyről igyekeztünk beszerezni és forrásunk jóhiszemű igazságosságához kétség se férhetett.

A beszerzett adatokat — amelyek föltétlenül közérdekűek — mi tárgyilagossággal és kommentár nélkül hoztuk nyilvánosságra. A közlemény széles körökben keltett élénk fel-tűnést, amely könnyen megmagyarázható Medveczky Zsigmondnak kiváló szaktudása révén elfoglalt előkelő pozíciójával és azzal, hogy Aradon hét esztendeig úgy fölötteseinek megelégedésével, mint a melléje rendelt hivatalnokoknak rokonszenvével töltötte be nehéz hivatását.

E nagy érdeklődésre való tekintettel fővárosi munkatársunk fölkereste Medveczkyt Budapesten, a Bakács-utca 5. szám alatt lévő lakásán, hogy beszélgetést folytasson vele az ügyről. Alább közöljük Medveczky tanácsos előadását. Egyben a legilletékesebb forrást is fölkerestük és beszélünk azokkal a főtisztviselőkkel, akik behatóan foglalkoztak Medveczky ügyével és Rank panaszával. Azt a felvilágosítást nyertük, hogy Rank Rezsőnek Aradról való távozása nincs összefüggésben azzal a beadvánnyal, amelyet ő az aradi folyammérnöki hivatalról a miniszteriumba fölterjesztett s a Medveczky fölmentése se vezethető vissza erre.

Rank ismeretes fölterjesztésében kifejezetten nem vádolt senkit hűtlen kezeléssel, hanem adminisztratív s elszámolási hibákat sorolt föl és emiatt elvi differenciái támadtak Medveczkyvel az ügykezelést illetően. A miniszterium részben akceptálta is ezeket a kifogásokat, amelyek oda vezethetők vissza, hogy Medveczky nem bürokratikus, hanem szabadelvűbb szellemben vezette az aradi folyammérnöki hivatalt. Fegyelmi vizsgálatot nem folytattak Medveczky ellen, hanem igazolási eljárást. Végül az illetékes tényezők annak konstatálását kérik, hogy Taraba Sándor napidijas műszaki rajzoló volt és nyugdíjra nem tarthatott igényt.

Itt közöljük azt a beszélgetést, amit fővárosi munkatársunk Medveczky tanácsossal folytatott.

— Örülök, — mondta — hogy az Aradi Közlöny nem zárkózik el annak a meghallgatásától, aki talán tévedés folytán kellemetlen megvilágításban került a közönség elé. Hét éven át az aradi folyammérnökségnél kifejtett hivatalos működésem révén nem tartom szükségesnek, hogy az egyes forgalomban lévő tendenciózus híresztelésekre e helyen kitérjek, mert hiszen ha én hivatalos működésem bármely irányban is kritika alá eshetnék, úgy azt

már korábban nyilvánított saját kérelmem alapján, az arra egyedül illetékes és hivatott felsőbbségem, a magyar királyi földművelésügyi miniszterium fogja gyakorolni és hatáskörében el is intézni és én már előre is kijelentem, hogy tiszta öntudattal, nyugodt lelkiismerettel és emelt fővel várom be annak eredményét. Ennek előrebo-csájtása után inkább az aradi és marosvölgyi társadalom részéről, mindenkor tapasztalt jóindulatból folyó illendőségből mint szükségből mégis megjegyzem a következőket: Téves, mintha hivatalbeli utódommal harcban álltam és különösen, hogy ellene feljelentéssel éltem volna — ami igazán nem rejlik véremben és így egyáltalában nem vezethető vissza hivatalbeli utódomnak ottani állásából való áthelyezése az én ténykedésemre, hanem csakis a miniszterium által mérlegelt közszolgálati érdekekre. A felügyeletem alatt működött Azary Kornél műszaki tanácsos, mint a Maroszályozási munkálatok jelentékeny részének munkavezetője, olyan jó műszaki teljesítményeket végzett és azok végrehajtása körül oly takarékos-ságot igazolt, hogy a munkálatokat párját ritkító olcsósággal biztosította úgy, hogy a szóban forgó cikknek idevonatkozó kritikája csak azon észjárás mellett állhatna meg, ha felte-hetnők, hogy a szabályozási művek jelentékeny része önmaguktól nőttek ki a szőke Marosból.

— Ugy az állandó ellenőrzést gyakorló központi felügyeleti hatóság, mint pedig a szabályozási munkálatok iránt érdeklődő bel- és külföldi szakközégek, akik a Maroszályozási munkálatokat tanulmányozás céljából elég gyakran fölkeresték, mindig meglepetéssel konstatálták, éppen a művek olcsó végrehajtását, szemben más hasonló művek végrehajtásának aránytalanul magasabb költségeivel. Ez a száraz tény cáfolja meg legfényesebben azt a föltevést, mintha a szabályozási munkálatoknál önző célok keresése egyáltalában lehetséges lett volna, sőt mutatja, hogy a kincstár nemcsak nem károsodott, hanem takarékoskodás útján hasznos előnyben és szép kulturális sikerekben részesült. Hasonlóképp áll a dolog a Taraba Sándor mérnök munkavezetése alatt állott szabályozási művek kivételénél is. Téves a közleménynek a Szilágyi és Társa aradi céggel kapcsolatban tett megjegyzése is, mert ezen cégnél én találmányaim gyártási céljaira bevásárlásokat csak akkor eszközöltem, amikor már az aradi folyammérnöki hivatal élén nem állottam. Kiemelem, hogy az általam használt és különben is csak kis mennyiségű cement-áru lassan kötő volt, míg a szabályozási célokra szolgáló cement gyorsan kötő, tehát egészen más természetű anyag volt, miért is azok semmiképpen sem hozhatók összefüggésbe. Ugyanez a téves a vizimolnárokkal kapcsolatos közlemény, mert a vizimolnárok ügyeit mindenkor a megbízott referens mérnökök látták el és így a vizimolnárokkal csakis speciális kérdések felülbírálatára esetében és mindenkor a referens közbejöttével érintkeztem, de a malomrendezésekkel kapcsolatban sem a kincstár, sem a molnárak terhére költséget soha fel nem számítottam, amire legkompetensebben maguk a vizimolnárak nyilatkozhatnának.

Téves továbbá a közleménynek azon része is, mintha Azary Kornél műszaki tanácsos nyugdíjban lenne, habár kérte nyugdíjaztatását és pedig konstatált betegsége, illetően orvosai követelés alapján. Végül téves a közleménynek azon része, mintha én bármily nekem kellemetlen szolgálati felmentésben részesültem volna, mert a kerületi felügyelői megbízástól való felmentést már közel egy évvel ezelőtt szorgalmaztam, mert a Körös terjedelmes vidékét nem ismervén, a külső teendőket ellátása az adminisztratív ügyek mellett oly megterheltebbembe került, mely egészségemet veszélyeztette. Igaz, hogy jelenleg szabadságon vagyok, de ezt magam kértem és pedig leginkább azért, mert találmányaim tudományos kifejlesztése és gyakorlatba áttétele a nyári idő beálltával ezt elhalasztatatlanná tette.

Mindezek után ismételt hangsúlyozom, hogy a kincstár bármely irányu megkárosításáról szó sincsen és bár merültek fel adminisztratív jellegű félreértések és nézeteltérések, amelyek azonban mindenkor a munkavezetőség jóhiszeműségéből fakadtak, úgy, hogy azok legfeljebb forrázilag eshetnek kifogás alá — amint ilyenek mérnöki munkálatoknál igen gyakran előfordulnak és melyek miatt köztud-

más szerint különösen az exponált állásban levő mérnökök, gyakran vannak kellemetlen megszólásoknak kitéve — és éppen ezen indok által vezéreltetve én magam voltam az, aki felsőbbségemnél a felmerült néhány kérdés fel-derítését és tisztázását nyomatékosan kérelmeztem.

A vizimolnárokra vonatkozó részt illetően Finta Lajos kir. főmérnök az aradi folyammérnöki hivatal mostani vezetője és Hann Alajos kir. főmérnök, akik Medveczky hivatali főnöksége alatt éveken át intézték a malomügyeket, kijelentették szerkesztőségünkben, hogy Medveczky sem a kincstár, sem a vizimolnárak terhére helykijelölések után nem számított fel költségeket a maga részére.

Azary Kornél műszaki tanácsos a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

— Még nem vagyok nyugalomban, ma is szolgálatban állok. Nyugdíjaztatásomat kértém ugyan, de ezt súlyos megátámadott egészségi állapotom miatt tettem. Az ugynevezett Rank-féle feljelentésben visszaéléssel, hűtlen kezeléssel nem vádoltattam meg sem én, sem senki. E beadvány alapján bizonyos építési s illetve elszámolási rendszer tekintetében fölöttes hatóságom kihallgatott. Emelt fővel, tiszta önérettel jelentem ki, hogy kihallgatásom teljesen eloszlatta a netáni visszaélésre irányulható gyanút. Büszke vagyok arra az érdemes és becsületes munkára, amit a konop-aradi szakaszon az utolsó 10 év alatt végeztem. Ezért legfeljebb elismerést érdemeltem volna, nem pedig gyanúsítást — bizonyos oldalról. A feljelentés miatt szenvedett bántalmakat nem lehet már jóvátenni. Egy esetleges pör vizsgálmai még jobban aláásná egészségemet. Csak a tiszta lelkiismeret lehet az én mentevárom.

A polgármester leánya...

— Husz korona havi segély. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 20.

Hogy segélyt kérni nem kellemes dolog, azt mindenki elképzelheti. De hogy a segély nyújtása a legnagyobb felebaráti szeretet mellett is kellemetlen lelki emóciókat okoz, azt nehéz elképzelni, viszont nagyon gyakran érzik azok, akik szoktak segélyt kiosztani. Különösen akkor nehéz, ha a magunkfajta, a mi társaságunkbeli ember jut abba a helyzetbe, hogy a mi segítségünkre szorul. Ennek a nehezen elképzelhető lelkiállapotnak a külső jele mutatkozott tegnap az aradvárosi tanács majd minden egyes tagjának az arcán.

A város vezetői segélyek kiosztása felett tanácskoztak. Jó csomó akta hevert a tanács asztalán, mindmégannyi egy-egy élettragédia utolsó jelenete vagy küzdelmes életviharok megrázó hajótöréseinek rövid kivonata. A város egykori tisztviselőinek, a társadalmi élet nem egy neves közszereplőjének nyomorba jutott leszármazói folyómódok azért a néhány garasos segítségért, amit a város adhat ezeknek a magukkal jöttéhetetlen szerencsétleneknek. És a tanácsosok a lehetőség keretein belül teljesítették is minden folyamódó kérését.

A lehetőség keretein belül... Ez az a kellemetlen körülmény, ami a városatyáknak a felebaráti szeretet erényének gyakorlásában szerzett lelki örömet, egy kissé megkeserítette. Mert édes istenem, mit csináljon egy szegény asszony havi husz korona segélylyel? S különösen, hogy éljen meg belőle egy éltos eltörődött asszony, aki valaha jólétben élt, aki — mondhatni — nagyuri háznál nevelkedett, akinek apja annak a városnak volt a polgármestere, amelynek most száraz kegyelemkenyerére szorult.

Mert a kérvényezők között volt özv. J.-né is, Aradváros egyik volt tevékeny polgármesterének nyomorba jutott leánya. Az özvegyasszony annak idején egy pénzügyi tisztviselő

höz ment férjhez. A fiatal pár boldogan éltegy darabig, amíg az asszony mellől a munkás férfit elragadta a halál. A fiatal özvegy siralmas helyzetbe került. Nyugdíja nem volt, így már aránylag fiatalon a rokonok és barátok jóakarására szorult. Sanyaru viszonyok között élt évekig, míg aztán a legutolsó időben egészen rosszra fordult a sora. Támogatói elhaltak, vagy olyan sorsra jutottak, hogy többé nem segíyezhettek s a sokat hányattatott özvegy kénytelen volt segélyért folyamodni annak a városnak a közönségéhez, amelynek éveken keresztül vezetője, irányítója volt az édesapja.

S a városi tanács havi husz korona segélyt szavazott meg az egykori polgármester leányának...

A kellemetlen gólya.

(Egy aradi tanár pöre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad május 20.

A szóbanforgó gólya hosszú évek óta türelmesen álldogált a fél lábán és hideges közönyösséggel tekintett le az *Asztalos Sándor-utca* nyüzsgő forgatagára. Türelmesen nézte a változásokat, amelyek a város életében beállottak, a mozt, az autóbust, rosszalóan csóválta a fejét, ha a lövonat túlkölése megzavarta délutáni álmában és jóakarattal tekintett le vasárnap délutánként a különböző fegyvernemek képviselőire, a száraz és vizes dajkákra és a kelet napbarnította bozásaira. Ezen kívül csak az üzlettel törődött. A saját üzletével tudniillik. A gólyának ugyanis csipkeáruháza volt az *Asztalos Sándor-utca* 4. szám földszintjén. Névleg ugyan Gerő Samu szerepelt tulajdonos gyanánt, de ez csak a világ kedvéért történt így. Veltaképen azonban a teljhatalom és a rendelkezési jog a fehér szárnyu madarat illette. Legalább is ő úgy érezte és előkelő fensőbbiséggel tekintgette le a járókelőkre, egy-két biztató és barátságos pillantást vetve az ujaradi svábasszonyokra, akik csipkeszükségüket nála szerezték be.

Évek hosszú sora óta függött a gólya az elsőemeloti erkélyen és szinte megingathatatlan pozícióra tett szert. Legalább is az *Asztalos Sándor-utca* és környéke ebben a hitben voli. Gerő Samu is. De mind a ketten tévedtek.

Egy szép tavaszi napon Gerő Samu hiába kereste a gólyáját. Nem találta sehol. Szaladt ide, szaladt oda, mindhiába. Egyszerre csak egy cselédforma nő jelentkezett az áruházban.

— A gólya nálunk van, mondta a nő, de a tanár ur azt izeni, hogy csak úgy adja ki, ha Gerő ur nem akasztja ki az ő erkélyére.

Gerő Samu dühbe jött.

— A gólya ott fog maradni, ahol volt. Ha a tanár urnak nem tetszik, hurcolkodjon ki. Nézze meg az ember. Tizenöt év óta lóg az erkélyen és senkinek se volt baja vele. Ha rögtön ki nem adják feljelentem magukat lopás miatt.

És minthogy Gerő Samu a szó embere, feljelentést tett *Földes Lipót* polgári iskolai tanár ellen „gólyalopás” címén.

Ma tárgyalta ezt az ügyet *Frits* járásbíró. A polgári iskolai tanár a következő védekezést adta elő:

— Tekintetes bíróság, ember még nekem nem okozott annyi bajt, mint az a nyavaljás gólya. Mikor beköltöztem a lakásba, észre se vettem, hogy az erkélyemen lóg és elfelejtettem eziránt megállapodni a bázisarral. Kérem mi fiatal házások vagyunk, most tessék elképzelni mennyi bajunk volt a gólya miatt. Mennyi csipkedésnek, mennyi hecelődésnek, mennyi rossz és izetlen tréfának voltunk kitéve, azt el nem tudja képzelni a tekintetes bíróság. Mert úgy áll kérem a dolog, hogy hozzánk ez idő szerint még nem látogatott el a gólya. Megrontották, elkeserítették az életünket a sok izléstelen példálózással. Az anyósommal össze is vezettem. Hányszor kértem Gerő urat, tívoltsa el az inkriminált madarat, de nem volt hajlandó. Azt mondta az neki kabala, hogy ott lógjon. Végül is, mikor már nem bírtam kiállani tovább, egy éjszka fogtam magam és eltettem láb alól a gólyát. De ellopni nem volt szándékom. Hiszen be is jelentettem Gerőnek. Én hajlandó vagyok áldozatot is hozni, csak ne lássam azt a nyavaljás gólyát.

Gerő Samu felpattant.

— Kikérem magamnak, hogy a cégemet sértegesse. A gólya tizenöt éve ott lóg és ott fog lógni ezután is. Kérem a bíró urat hozzon ítéletet.

Frits járásbíró békíteni próbálta a haragos embert, de mikor nem hajlott a szóra, meghozta ítéletét, amely *felmentő* volt a tanárra nézve. A bíróság ugyanis nem látta a lopási szándékot a gólya eltávolításában.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület e hó 19-én délelőtt, az egyesület székházában igazgató-választmányi gyűlést tartott. A gyűlésen *Vásárhelyi József* igazgató elnök elnökölt, aki mindenek előtt sajnálattal emlékezett meg *Fábián László* és *Czárán Márton* választmányi tagok elhunytáról. Javaslata folytán a gyűlés elhatározta, hogy a feletti részvétet jegyzőkönyvbe iktatja és erről a két elhunyt tag családját jegyzőkönyvi kivonatban értesíti. Nagyzerend községnek egy harmadik országos vásár engedélyezése iránti kérelmét az egyesület nem véleményezte kedvezőleg, ellenben nem kifogásolta ugyanezen község abbeli kívánását, hogy a jelenlegi két vásár határideje más alkalmasabb napokra helyezettessék át. Ugyancsak kedvezőleg véleményezte meg az egyesület *Séprős* községnek azon kérelmét is, hogy a heti piac szombati napról pénteki napra helyeztessék át. Tárgyalás alá került továbbá *Köved* község határozata a legelő rendtartás módosítása tárgyában, amelynek azon részét, mely az igénybe nem vett legelő jogosultságért az egyes birtokosoknak nyújtandó kárpótlás eltörlését célozza, nem hagyta jóvá az egyesület. Kerülő községnek a szarvasmarha tenyésztés részbeni megváltoztatását célzó határozatára nézve az egyesület szintén úgy határozott, hogy annak a megtagadását hozza javaslatba. A gyűlésen jelen voltak: *Vásárhelyi József* igazgató elnök, *Friebeisz Miklós* és *Kokas József* alelnökök, *Ipolyi-Keller Iván* ügyvezető-titkár, *Kemény Szilárd* titkár, *Csiky János*, *Háberéger György*, *Heinrich Sándor*, *Kintzig János*, *Nikolics Géza*, *Purgly László*, *Récsy Miklós* és *Szathmáry Gyula* választmányi tagok.

Kétszáz darab hamis ezres.

— Letartóztatott aradmegyei csaló. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 20.

A budapesti rendőrség a minap letartóztatott egy *Déhel János* nevű embert, a kinél kétszáz darab hamis ezerkoronás bankjegy volt. A rendőrség még nem állította össze a pénzhamisító bűnlajstromát, de máris több érdekes dolgot megtudott róla.

Kiderült, hogy nemrég néhány hétig a *Hódmezővásárhelyi* rendőrség foglya volt. Oda Erdélyből érkezett és a vásártéri korosmában szállt meg. Az ivóban megismerkedett *Faragó Mihály* sertéskereskedővel. A mikor már több ízben együtt iddógáltak, bizalmára méltatta őt.

— Egy nagy titkom van — mondotta neki.

— Micsoda?

— Találtam száz darab ezerkoronást az országuton.

— Ez nagy szerencse.

— Sőt inkább baj, nem merek felváltani egyet sem ilyen züllött külsővel.

Déhel János ugyanis, mint állás nélkül lévő pincér, nagyon kopott ruhában járt.

— Hanem, tudja mit, eladom az ezreket, darabját ötven koronáért.

A jó vásár azonban nem csábította el *Faragót*, mert sejtette, hogy hamis pénzről van szó. E helyett jelentést tett a dolgról a rendőrségnek. *Déhel Jánost* letartóztatták, de a hamis bankókat már nem találták meg nála. Ugy látszik, jól elrejtette valahová. Hetekig kutatta a rendőrség *Déhel János* multját s e közben kiderült, hogy házasságszédelgésért és csalásért már el volt ítélve. Megállapították, hogy egy-két évig külföldön, Londonban és Svájcban pincérkedett. Mivel azonban a pénzhamisítást nem lehetett rábizonyítani, kitiltották *Hódmezővásárhelyről* a illetőségi helyére, *Székudvarra* toloncolták.

*Déhel János*nak természetesen nem volt maradása *Székudvaron*, hanem titokban vizsztatért *Hódmezővásárhelyre*, ott magához vette az elrejtett hamis ezreket és Budapestre jött. Itt sem volt szerencséje a hamis bankókkal. Több helyen kínálta az ezreket eladásra, de hiába. Május 15-én a *Nádor-utca* 32. számú házában lévő korosmában *Hann János* korosmárost avatta be titkába, de rajta vesztett.

— Én nem veszem meg, — mondotta a korosmáros — de van itt egy gazdag vendégem, majd bemutatom neki.

Déhel János ráállt. A korosmáros sugottbugott vendégével, aki nem volt más, mint a polgári ruhában lévő *Kovács Pál* rendőr. A bemutatkozás után a rendőr szinleg belement a vásárba, s kocsira ült *Déhel*el, hogy — mint mondta — a lakására menjenek. A rendőr egyenesen a főkapitányságra vitte *Déhel*t, ahol persze letartóztatták. Megmotozták s megtalálták nála a hamis ezreket. Kétszáz darabot.

500 ÉV ÓTA
GYÓGYITANAK
KÖSZVÉNYT,
CSÜZT STB.

TRENCSENTEPLICZ

RADIUMOS 36-42 °C
KÉNES HÖVIZ ÉS
ISZAPFÜRDŐI.

EGÉSZ ÉVBEN NYITVA. MILLIÓS ÚJ ÉPÍTKEZÉSEK. ÚJ NAGYSZÁLLÓ. ÚJ FÜRDŐK. FESTŐI
VIDÉK. NAGYSZERŰ OLCSÓ TAVASZI KÚRÁK. HÁZI KÚRÁKHOZ: ISZAPSZÉTKÜLDÉS. MŰVÉSI
KIÁLLÍTÁSON PROSPEKTUST KÜLD A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

A rendőrség most azt kutatja, hogy ki hamisította az elég jól utánzott bankókat. Mivel Déhel járt Londonban és Svájcban, nem lehetetlen, hogy ottani pénzhamisítókkal áll összeköttetésben.

Politikai pikantériák.

— **Ki lesz a vasutügyi miniszter?** —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 20.

Lukács László tegnapi beszéde, melyben igen elejtő hangon szólt a kereskedelmi miniszterium kettéválasztásának tervéről, nagy meglepetést okozott politikai körökben. Egy fővárosi estilap munkatársa ma a képviselőházban állítólag illetékes helyen tudakozódott, hogy mi az elhatározás megváltoztatásának az oka?

— Kérem, — volt a válasz, — a kereskedelmi miniszterium kettéválasztásának terve még korántsem szűnt meg. De nincs kizárva, hogy csakugyan nem lesz belőle semmi. Szólhatok a dolog magyarázatával is...

Két terv foglalkoztatja a kereskedelmi tárca betöltése kérdésénél a kormányt. Az befejezett dolog, hogy Wickenburg Márk gróf lesz a kereskedelmi miniszter. Ez esetben Hegedüs Lóránt lenne a politikai államtitkár, aki a kereskedelem-politikai ügyeket önállóan vezetné s ebben az esetben el is ejtik a kettéválasztás tervét. Ha ez nem sikerül, mégis lenne vasutügyi miniszter. De nem a politikusok közül, hanem Harkányi János báró. Harkányi János báró fia Frigyesnek és szintén főrendiházi tag, a Magyar Általános Hitelbank igazgatósági tagja s számos előkelő iparvállalat vezetésében aktív részt vesz. A kormány őt szemelte ki vasutügyi miniszternek. Hogy mi lesz ebből a kombinációból, az hamarosan elváltik.

Szterényi Heltai Ferenc ellen.

A kereskedelmi tárca vitájánál Heltai Ferenc előadó az államvasutak költségvetésével kapcsolatban megtámadta a koalíciós kormányt különösen azért, hogy könnyelmű talpfaszerdésével milliókkal károsította meg az államvasutakat. Ma megjelent a képviselőházban Szterényi József volt kereskedelemügyi államtitkár, aki azokat a szerződéseket kötötte és az újságírók figyelmeztették őt Heltai vádjaira. Szterényi kijelentette, hogy ha jelen lehetett volna az ülésen, azonnal felelt volna Heltai vádjaira.

Az újságírók erre azt mondták, hogy Heltai várta is az ő felszólalását és állítólag a következőket mondotta volna a folyosón:

— Csak feleljen Szterényi, akkor majd egyéssel is kipakolok.

— Na hát, — felelte ma erre Szterényi — ma azért jöttem, hogy erre módot adjak Heltainak. Beszéltem ma Kabos alelnökkel és megállapodtam vele, hogy az appropriációs vitánál fogok módot adni Heltainak, hogy vádjával előálljon.

Zichy, Andrássy, Vázsonyi.

Zichy János gróf tegnapi beszédét természetesen különböző módon kommentálják a pártok. A Ház folyosóján ma nagy vita támadt e körül. Nyilatkozni bátorkodott Andrássy Gyula gróf is. A volt belügyminiszter a folyosón megszólította Vázsonyi Vilmost:

— Kötelességemnek tartom, — mondotta — hogy veled is közöljem azt az impressziómat, amit Zichy Jánosnak is megmondtam, azt, hogy a tegnapi beszéde nagyon szerencsétlen volt. Ha Wlassics Gyula mondta volna ugyanezt, hát széttépték volna a parlamentben. Megkérdeztem a kultuszminisztertől, mit ért ő

keresztény kultúra és pozitív hit alatt. Ezek olyan frázisok, amiknek veszedelmes a tendenciája.

Vázsonyi nagy figyelemmel hallgatta Andrássyt.

— Némelyek szerint Zichyt a néppárt tapsai akadályozták meg abban, hogy elmondjon egyet-mást, amit el akart mondani, — jegyezte meg Andrássy.

Vázsonyi ezt felelte:

— A világon semmi sem akadályozhatta meg Zichyt a beszéde elmondásában, egyszerűen azért, mert az egész beszéd le volt írva. Ha lecsapott volna a menykő, a rend helyreállítása után nyugodtan befejezte volna a félbeszakított körmondatot. Közbeszólás, taps őt ki nem hozza a sodrából.

A beszélgetés föltűnést keltett a folyosón és főleg az ellenzék soraiban.

Egy hírlapíró megkérdezte Justh Gyulát, hogy mi a véleménye Zichy programbeszédéről.

— Az egész beszédre csak annyi a megjegyzésem, hogy másfél év alatt nem tudtam egy zeidő tanítónőt kineveztetni.

Várady Zsigmond munkapárti képviselő így nyilatkozott:

— Nekünk protestánsoknak és szabadelvűeknek vannak egyes aggályaink és panaszaink. Én ezeket illetékes helyen szóvá tettem. A miniszter azt felelte, hogy ne egyes nyilatkozatai vagy beszédei után ítéljék meg, hanem tettei után. Várjuk a tetteket, melyeknek a kultuszminiszterium eddigi működésével szembe kell helyezkedniük.

A véderő reform.

Budapestről jelentik: A képviselőház véderőbizottsága szerdán ülést tart, amelyen előadót fognak választani a kedden benyújtandó véderőjavaslat számára.

SPORT.

+ Aradi urlovasok győzelme. A budapesti díjlovagló versenyen, amelyet az Urlovasok Szövetkezete rendezett, a díjugratásban Thomka százados 5-ik lett Darling nevű lován. A jeu de barreből Valerián főhadnagy került ki győztesen Szilvórium nevű lován, Thomka százados pedig 5-ik lett Jakabffy főhadnagy Holló nevű lován.

+ A Budapesti atletikai klub első csapata Aradon. Az A.A.K. tavaszi football szezonjának kétségkívül a vasárnapi B. A. K. mérkőzés lesz legkimagaslóbb eseménye a B. A. K. ugyanis külön klasszist képvisel a magyar csapatok között, mely erős védelmet és goalképes oszátársorát a legjobb magyar half-sor egészíti ki. Az A. A. K.-nak tehát minden erejét latba kell vetnie, ha csak nagy goal arányú vereséget nem akar szenvedni. A B. A. K. csapatának legkiválóbb embere Károly középfedezet, kinek labdatechnikája egy nivón áll az angol professzionisták játékaival és bizonyára oly élvezetes játékot fog produkálni, amelyet még Aradon nem láttunk. Károly különben 5 éve játszik a magyar válogatott csapatban és annak kapitánya is, akitől el volt ragadtatva Bécs, Páris, Milanó és Zürich közönsége. A csapat kapusa a csaknem 2 méter magas György Ferenc, kinek mesteri rávetései és labdafogása bizonyára bámulatot fog kelteni; hátvédjei Kucsera és Grosz II. a legideálisabb hackek, erős, de a mellett fair játékok csak hasznára van a csapatnak. Károly két half-társa mintaképei az önzetlen fedezet játékosoknak. A csatársorban Grosz I. balszélső gyors lerohanásai és pontos centerezései állandó veszélyt jelentenek, Gállos és Oszwald összekötők készítik elő a legjobb helyzetet Salamon csatársorban, kinek éles lövései bizonyára sok dolgot adnak az aradiak kapusának, Goldstein jobb szélsőről is csak jót mondhatunk. Az A. A. K. teljes első csapatát állítja a küzdelembe. A mérkőzést az A. A. K.

házi versenye nyitja meg 3 órai kezdettel, míg a match 1/6 órakor kezdődik és kedvezőtlen idő esetén is megtartatik. Biróul sikerült Tafel Miksát (F. T. K.) megnyerni, kinek bíraskodását az aradi publikum csak jó oldaláról ismeri. Helyárak: Páholy: 7 kor. tribün ülőhely: 1 kor., állóhely: 60 fillér, deákjegy 20 fillér.

+ Skót-magyar football mérkőzés. Budapestről jelentik: Ma délután óriási közönség előtt folyt le a Celtic skót professzionista csapat és a Magyar Testgyakorlók Köre közti football-mérkőzés. A match 3:0 eredménnyel végződött a Celtic javára.

Gyujtogatott,

mert elhagyta a felesége.

Távirati tudósítás.

Temesvár, május 20.

A temesvári esküdtbíróóság egy törődött, beteges kisszentmiklósi ember felett ítélkezett, akit az ügyészség azzal vádolt, hogy a saját és maga közös tulajdonát képező tulajdonát képező lakóházat, a felesége iránti boszuvágyból felgyujtotta.

Dukarm Mátyás ötvenhét éves, kisszentmiklósi földműves huszónhét évig élt boldog házasságban feleségével, aki azonban három év előtt elhagyta és két évre kiment fiához Amerikába. Amikor visszajött folytonosan civakodott férjével, sőt később ismét otthagya. A férj több ízben hívta feleségét, hogy visszatérjen, de ez nem akart, sőt durván szidalmazta. Ez év március huszonnyolcadikán Dukarm leitta magát, hazament és házat felgyujtotta. Ő maga pedig bent maradt az égő házban, ahol elakarta magát emészteni, úgy, hogy erőszakkal kellett onnan kihozni.

A temesvári királyi törvényszék mint esküdtbíróóság ma tárgyalta ezt az ügyet. Az ügyész gyujtogatással vádolta meg a gazdát. A vádlott a következőképpen védekezett:

Huszónhét éve élt együtt a feleségével a legjobb viszonyban. Civódás nem volt közöttük, de két év előtt az asszony kiment Amerikába a fiához. Amikor visszajött, akkor kezdődött a veszekedés és azóta állandó volt a nézeteltérés. Az asszony őt folyton bántotta, sőt egy ízben el is hagyta. Én — ugymond — kértem, hogy térjen vissza, de ő nem volt hajlandó. Az asszony az oka mindennek. Elkeseredett annyira az asszony hűtlenségén, hogy ez évi március hó huszonnyolcadikán leitta magát és felgyujtotta a saját és neje tulajdonát képező házat. A padlásra ment és egy kukorica-csutkával gyujtotta fel a házat.

Az első tanu, Nikl Ferenc azt vallja, hogy ő közvetlenül a tűz kitörése előtt beszélt a vádlottal, aki neki azt mondotta, hogy menjen az ujaradi csendőrséghez és jelentse fel, mert ő felfogja gyujtani a házat és minden holmiját. Amikor Dukarm ezt mondotta, be volt rugva, de nem annyira, hogy ne lehetett volna vele beszélni. A vádlottat igen tisztességes és józan embernek ismerte, ellenben az asszony házsártos, veszekedő teremtés volt.

A következő tanu, Simon Péterné, látta, hogy a vádlottat ki kellett huzni a tűzből, különben ott veszett volna.

Elnök: Hát az asszony csendes, jámbor teremtés volt?

Tanu: Dehogy, rég kötelelet kellett volna már a nyakába akasztani. (Derűtség.)

Elnök: Hát miért érdemelt kötelelet?

Tanu: Hát hogyne érdemelne, ha öreg korára elhagyja férjét.

Elnök: A vádlottat milyennek ismerte?

Tanu: A Marci bácsi csendes, dolgos ember volt.

Hess Márton tanu szintén tud arról, hogy az asszony civakodó teremtés volt, aki vádlottat folyton bosszantotta.

Az elnöki rezümé után az esküdtek visszavonultak ítélethozatalra. Az esküdtszék a vádlottat a gyújtogatás büntetésében nem büntetésnek mondotta ki s ennek nyomán a bíróság őt a vád alól felmentette.

Ha az aradi huszárok bojkottálnak.

— Öngyilkos kísérlet. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 20.

Biztosra vehető, hogy a hadbíróság nem itéli várfogságra az aradi huszárezredet, mert bojkottra szervezkednek. Ebben a katonáknál szokatlan gazdasági mozgalomban, nincs semmi, ami a fennálló törvény és rend vagy nyugalom ellen irányulna. Sem függelem, sem fegyelem sértés nem olvasható a kemény fiuk fejére, sőt annyira nem veszedelmes az akciójuk, hogy még csak haragudni sem szabad érte a felsőbbeknek. Ha valaki haragudhatik, úgy az csak a 33-as baka lehet, akinek tekintélye egy kissé megkopva kerül ki ebből a legmodernebb katonai „összeesküvésből”.

A 12-ik huszárezredben nagy sérelem esett és ezért a legénységnek egyik érdemes képviselője ma egész komolyan és hivatalosan bejelentette az aradi rendőrségen, hogy szörnyű bosszút állnak. A huszár nem is gondolta, hogy ennek milyen súlyos következményei lesznek. Alig hogy hápták állásban, egy magyar huszár szilárdságával a hatóságunk tudomására hozta a sérelem elkövetője ellen esküdt bosszút, amely, mint kifog tünni, határozott formájú bojkott, s amely miatt egy öngyilkos kísérlet történt. Aki ellen a bojkott irányult, marólugot ivott. Ekkora áldozattal csak a jelenkor gazdasági mozgalmái járhatnak.

Ma kora reggel, talán még csak hajnal volt, megjelent a rendőrségen Szűcs Anna 18 esztendő leányzó egy eleven huszár kíséretében. Azaz, hogy a huszárt ő kísérte, meg egy rendőr, aki tisztelettel jelentette az ügyeletes rendőrtisztnek, hogy a leány meg a huszár pöröltek, civakodtak az utcán és ezért előállítottak.

— Igen pereltünk, mert ez a legény ellopta két aranygyűrűmet — szölt a leány villámokat szórva a megszeppent vitéz felé.

— Nem igaz — felelte zordonan Kulcsár Lajos közhuszár — én nem loptam. Nem tagadom, hogy gyanús a dolog, mert mikor az este az Anna beeresztett, még meg volt a gyűrű, de én egy percre sem távoztam mellőle, tehát látnia kellett volna, ha én elloptam volna azokat.

— Ez már igaz, — szölt a leány pirulva. — De ha nem maga akkor a káplárja emelte el, aki a oselédszobában tartózkodott a szakácsné társaságában.

— Hát maguk hol „tartózkodtak”? — kérdezte a rendőrhadnagy.

— Az urfi szobájában, aki most Kolozsaváron vizsgálják.

A rendőrtiszt annak rendje-módja szerint felvette a jegyzőkönyvet, melyet aláíratott a huszárral.

Nyögve és izzadva kanyarította oda a nevét az isten első katonája. Mikor a végén egy szétfecsesent pocával adott megkönnyebbülésének kifejezést, háptákba vágva magát, emigy szónokolt:

— Hadd mondjak egy szót becses engedelmével hadnagy ur!

— Halljuk — mondta Hoffmann Győző.

— Te Anna, én itt az összes szentekre kijelentem, hogy *teneked többet huszár kedvesed nem lesz.* Én csak kiszolgálom valahogy a két

kis esztendőt, de 12-es huszár ezentul rád a szemét nem veti, az bizonyos. Bojkott alá helyez az egész ezred, az olyan zikker, minthogy én Kulcsár Lajos közhuszár vagyok.

Ezt oly meggyőződéssel, annyi erővel harogta el a legény, hogy a leány menten sirva fakadt.

— Olyan csufszágot tettél velünk, hogy nem érdemelsz mást, mint egy 33-as bakát.

Szölt, szalutált, összeverte a sarkantyuját és távozott.

Ma délelőtt tizenegy órakor telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy Szűcs Anna cselédleány a gazdája lakásán marólugot ivott.

Mikor Hoffmann Győző rendőrhadnagy megkérdezte, miért lett öngyilkos, így felelt:

— Tudja a tekintetes ur. Azért a reggeli dolgoztam. Eddig volt egy huszárom, meg egy huszárkáplárca, ezután meg csak egy 33-asal éjrem be? Inkább meghalok.

A kórházba szállították.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A „Bonbonniere színpad” megnyitása. Jaulus Morini kitünően szervezett társulatával ma este tartotta zajos siker mellett megnyitó előadását a „Fehér Kereszt” szálloda télikertjének a nyári idényre átalakított, pompás délszaki virágokkal díszített helyiségében. A kellemes terem zsufolásig megtelt előkelő közönséggel és nem csalódnak, ha azt állítjuk, hogy a közkedvelt Jaulus Morini kiváló erőkből álló társulatával még sok élvezetes estét fog szervezni a közönségnek. Nagy tetszést aratott Hunyadi Emil, az aradiak régi ismerőse, aki néhány kacagtató kuplét adott elő. A közönség osztatlan tetszését nyerte meg még Lafayete cromoplasztikus képei, s La bella Celestianes spanyol táncosnő. A társulat többi tagjai is mind igen jó akvizíciók.

* A világt attrakciók sikere. Nap-nap után nagy közönség tölti meg a Nyári Színházat és fanatikus tetszésnyilvánításoktól hangos a nyári muza hajléka. A tetszésnyilvánítások egyformán szólnak a kitünően sikerült mozgófényképeknek és az attrakcióknak. Az attrakciók különösen bámulatot keltenek a Merckels-csoport produkciói. Erőmutatványok egy hadihajó fedélzetén, ez a címe a Merckels-testvérek számának. A cím azonban távolról sem fokmérője annak a fizikai ügyességnek, amelyet ezek a csodaemberek kifejtének. A műsor többi száma is a legnagyobb mértékben leköti a közönség érdeklődését.

Vasárnap két előadás lesz, az esti rendezés, a délutáni előadás pedig mérsékelt helyárrakkal.

* Japáni birkozverseny az Apolló színház új fenomenális műsorának egyik legkiemelkedőbb száma, amely vasárnap kerül bemutatásra. A djuu djicu mestereinek klasszikus küzdelmét ábrázolja az 500 méter hosszú vászon. Épp olyan érdeklődésre tarthat számot a program második slágere a Vampir, bűnügyi dráma, amely gazdag szenzációs fordulatokban és érdekes jelenetekben. Két kitünő vígjáték és kacagtató kép tarkítja a műsort, amely a mult hét érdekes világeseményeiről és rendkívül sikerült képekben számol be. Ez a műsor csak újabb bizonyítéka az igazgatóság áldozatkészségének s fényesen dokumentálja, hogy az Apolló mindvégig megtartja azt az irányelvét, hogy szenzációs és friss képekkel gyönyörködtesse a közönséget. 177

* Az éjjeli lepke. Az élet groteszk játéka sokszor furcsa helyzeteket teremtenek. A mennyei ártatlanság mellett ott burjánzik a legsötétebb bűn és ahogy az ártatlan lelken nem ejt foltot a bűn, úgy semmi javító hatása sincs a jósnak a bűnre. Az Uránia színház ismét megszerzett egy értékes mozgófényképet abból a klasszikus sorozatból, mely az élet drámáiból veszi tárgyait. Pathé felvételében jelent meg a legújabb szociológiai mozgófénykép, mely két nővérek életét mutatja be. A hatalmas képet, melyet vasárnap mutat be az Uránia, ajánljuk a közönség érdeklődésébe, kedden mutatja be Achim András temetését, ez lesz ennek a páratlan temetésnek első mozgófénykép bemutatója. 175

Kalandozó leányszöktetés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad május 20.

Egy Aradon kezdődő romantikus szerelmi történet nyert tegnap délután befejezést Szegeden, amint a Sz. H. írja. Egyik szegedi szállodában ugyanis öngyilkossági kísérletet követett el egy varróleány, akit két héttel ezelőtt szöktetett meg Aradról egy ottani jogászyerek. Az öngyilkossági kísérlet előzményei a következők:

Néhány hónappal ezelőtt S. Imre, egyik tekintélyes aradi kereskedőnek 22 éves jogászfia megismerkedett K. Ilonával, aki egyik aradi varrodában dolgozott. A fiatalok alig néhány nap alatt annyira megszerették egymást, hogy azontul elválaszthatatlanok lettek. A jogászyerek minden délben és este megvárta a leányt és hazakisérte. A fiatalember szüleit csakhamar figyelmessé tették a fiuk szerelmére, de azok nem sok fontosságot tulajdonítottak a dolognak, mert azt hitték, hogy csak gyerekes szórakozásról van szó.

Azonban nem így történt. A fiatalember tökéletesen belebolondult a feltünő szépségű varróleányba és három héttel ezelőtt azzal az elhatározott szándékkal lépett a szülei elé, hogy a leányt elveszi feleségül. A szülők azonban erről hallani sem akartak, sőt azt is megtiltották a fiuknak, hogy továbbra is érintkezzen a varróleánnyal. Egyidejűleg elhatározták, hogy fiukat valami tengeri fürdőre küldik, ahol néhány hét alatt bizonyára kigyógyul. A fiu látszólag beleegyezett a tervbevett utazásba.

A megbeszélte napon azután tényleg vonatra ült és elbucszott a szüleitől, akik kikísérték az állomásra. Azt azonban a megnyugodott szülők nem vették észre, hogy fiukkal egyidejűleg a varróleány is beszállt a vonatra. A fiatal szerelmesek ugyanis ezt az alkalmat használták fel arra, hogy megszökjenek. A vonaton aztán összetalálkoztak s egy szomszédos állomásonál leszálltak. Itt megvárták a következő vonatot s azzal szépen elutaztak Szegedre. Szegeden lakást vettek egyik szállodában s megkezdődött számukra a boldogság. A fiatalember elég pénzzel rendelkezett, folyton kávéházakba, színházakba és mulatóhelyekre vitte a leányt, aki ilyen körülmények között szintén kitünően érezte magát.

A fiatalember szülei azalatt odahaza kétségbe voltak esve amiatt, mert fiuktól még egy héttel az elutazása után sem kaptak levelet. Tudakozódtak a fürdő igazgatóságánál, ahonnan természetesen azt a választ nyerték, hogy a fiu egyáltalán nem is érkezett meg a fürdőhelyre.

Nagy aggodalmukban a bánkódó szülők egyenesen a rendőrséghez fordultak, amely megindította a kutatást az eltűnt fiatalember után. Közben azonban a varróleány szülei is jelentést tettek a rendőrségnél, a leányuk eltűnése miatt.

Az aradi rendőrség most már tisztában volt vele, hogy a fiatalok csakis együtt szökhettek meg. Mivel másképpen nem bírtak a nyomukra akadni, körözést adtak ki ellenük. A körözést megkapta a szegedi rendőrség is, a mely megindította a kutatást.

Ez a kutatás csütörtökön délután sikerre vezetett. A szerelmespárt megtalálták az egyik Boldogasszony-sugáruti szállodában. Ott éltek már két hét óta álneven. A fiatalembert közrefogták a detektívek, a leányt pedig, aki valami ürüggyel kikérdezkedett, átengedték a másik szobába.

Pár pillanat múlva a szobából zokogást hallottak. Benyitottak a leányt a padozaton elnyulva találták, halálsápadt arccal. Az alatt, míg magára maradt, a nála lévő méreggel mérgezte magát.

A kis varróleányt, aki nyilván szegényében akart megválni az élettől, beszállították a szegedi kórházba. A fiatalleányt pedig még aznap este hazaszállították a szüleihez Aradra.

A leányon a kórházban gyomormosást alkalmaztak és ellenmérget adtak be neki, amely után jobban lett. Pénteken délután már annyira javult az állapota, hogy ki is engedhették. A rendőrség K. Ilonát is hazaszállította Aradra, a szüleihez.

Hamiskártyások végzete. Valódi és álmágnások a börtönben.

Arad, május 19

Világraszóló nyomozást fejezett be most a berlini rendőrség. Az impozáns sikerben egy kis része van a budapesti policianak is, amely évek óta keresett nagyszabású bünszövetkezet pár tagjáról fontos információkat tudott adni. A nemzetközi hamiskártyásokról van szó, akiknek elegáns társaságában járt-kelt egy ideig a budapesti születésű Klimm Béla, új nevén: gróf de la Ramée is. A londoni, párisi és berlini lapok eddig csak rövid táviratokat közöltek a széleskörű bűnügyről, de most Nasse detektívfelügyelő — aki budapesten is megfordult a Kragujevics-féle rablógyilkosság tárgyalásakor, — részletes felvilágosítást adott ebben a bonyolult ügyben.

Több esztendeig tartott, amíg végre sikerült az internacionális sipisták dolgát tisztázni és valamennyi főkolompost össze is fogdosni.

A múlt esztendő júliusában kezdett a hurok szorosabbra húzódní. Megtudta a berlini rendőrség, hogy a hamiskártyások centruma Budapest és rendszerint onnan utaznak széjjel. Áldozataik főképp német emberek voltak, akik a Rivérián tartózkodtak, de onnan nemsokára haza kellett térniök, — kifosztva. Talán soha le nem leplezik az előkelő betyárokat, ha vakmerőségükben hozomra is nem játszanak. Miután ugyanis elnyerték a készpénzt, váltókat irattak alá. Az áldozatok otthon — a játékizgalom eltűnésével — informálódni kezdtek a hatóságoknak szemet szurt, hogy jóformán ugyanazok az „arisztokraták“ a hitelezők. Egy extra-albumot tettek a károsultak elé, akik egymásután ismerték fel a nagy fáradsággal beszerzett fotográfiákon a hangzatos nevű szélhámosokat.

Kiderült, hogy a hamiskártyások csak nagy, tengeri utazásokra indultak együtt. Különben egyenként vonultak ki a rablóhadjáratokra csak sleppert (felhajtót) vittek magukkal. Ha dus zsákmányra volt kilátás telegrafáltak még egy cimboráért. Lassankint kinyomozták valamennyi összeköttetésüket és megtehették a leleplezésre való óvatos előkészületet. Dreist dr. berlini vizsgálóbíró átvizsgálta az egész anyagot, amely főképp a hónapokig utazgató Nasse felügyelő érdeméből gyűlt össze s azután kiadta az elfogató-parancsokat.

A kompánia épp újból szétszóródott, hogy új áldozatokra vadászszék. Mindenekelőtt Newton Noel „kapitányt“ fogták el egy fashionable fürdőben. Anglia déli részén. Azután lecsaptak Bécsben Wolf-Metternich Gisbertre a londoni nagykövet unokaöccsére, aki tehát valószínű arisztokrata.

Következett Majna-Frankfurtban Schenk báró „von und zu Schweinsburg“, egy finom

külsejű öreg ur, aki valamikor a hírhedt Korff-Königgel játszott, a pénzét elvesztette és azután slepperévé lett a sipista meszternek.

Nem sokkal több elcsípték Brüsszelben a magyar „báró“ Horváth Lajost és a román Bujos Józsefet, akik épp óriási nyereséget vágtak zsebre. A sort maga báró Kroff-König, ez az atlétatermetű, csodásan elegáns modoru gazember zárta be. Egy detektív nyomon követte Kairón át is, Délafrikáig. Könignek saját villája volt Páris legdrágább fertályában, akár csak a homoszexuális Schwabe-testvéreknek Londonban. Oda tért meg pihenni a nagy rissz-ek után s a legszebb nők alkottak körülötte irigyelt háremet. Miután a bűntársai lakat mögé jutottak, König Afrikába utazott és a messzi szül-területen is kitűnő fogásokat csinált. A fokföldi rendőrség le akarta épp tartóztatni, amikor rájött, hogy egy nappal előbb felszállott König egy nyugotindiai gyorsgőzörsre. Nem először indult arra, hiszen gróf de la Ramee-vel is „kéjútazott“ már így egészen Japánig. A marcónigram gyorsabb a gőzösnél s nem csuda, hogy a gyarmati angol policia buzgón várta már a kártya királyt, aki ezuttal nem is sejtette a fenyegető veszedelmet. Egy prédadus est alkalmával rajta ütöttek és most a kalkuttai börtönben ül.

Kétségtelenül megállapították eddig, hogy báró Schenk hét esetben, gróf Metternich pedig ötször segédkezett a fosztogatásnál, míg König, Newton, Horvat és Bujos egész sereg hamiskártyázásnál vettek aktív részt.

König legjellemzőbb kalandja Scheveningenben játszódott le, amikor épp Hágában ülésezett a béke-honferencia. „A báró ur“ nagy szolgaszemélyzettel bérelt nyolcszobás etablissement-t a legdrágább hotelben és egy grand-seigneur módjára lépett fel minden tekintetben. Egyetlen szállóvendégnek és a hoteldirekciónak se jutott eszébe, hogy a gavallér „valóságában“ kételkedjek.

Pár nap múlva ugyanabba a hotelbe szállt Newton lovag, aki „természetesen“ nem ismerte a bárót. Hivatalosan csak a hotelben ismerkedtek meg egymással, aztán megkezdődött a tevékenység. A báró szorgalmas látogatója volt egy scheveningeni klubnak, ahol bőséges alkalma lehetett nagy játékokra. A gyanu árnya se vetődött rá, amiért sűrűn nyert. Szeretettreméltó előzékenységgel mondta itt is a gavalléroknak, ha pénzüik kifogyott:

— Kérem, kérem. . . gentlemanlike . . . váltót is elfogadok.

Leginkább póruljárt egy fiatal amerikai, aki édesanyjával — ismert milliomosnővel együtt üdült a fürdőhelyeken. A mindössze huszéves embertől egyetlen éjszakán elnyerte a báró egész vagyonát s azonkívül váltót is kapott tőle harmincezer dollár értékben. Az ifju másnap reggel bevalotta anyjának a veszteséget és hozzátette, hogy öngyilkossá kell lennie.

A matróna azonnal lesietett a hotelvezetőség helyiségébe, elpanaszolta a dolgot és a rendőrséggel fenyegetőzött.

— De kérem, — hangzott a válasz — hogy is mondhat ilyet. A báró urat ismerjük . . . ki van zárva, hogy bármily inkorrektéget alkalmazott volna a játéknál. Ösnemesi család tagja és beláthatatlan konzekvenciák származhatnak egy feljelentésből.

— Bánom is én, — felelte kurtán a Mistress.

— De mi bánjuk! A báró ur nagyon gyakran megfordul az udvari társaságban is és sokszor látjuk a hágai békekonferencia legnevesebb tagjaival együtt, sőt tudjuk, hogy

Marienbadban az angol király is gyakran meghívta az asztalához.

Ez igaz is volt. Edward 6 felségéről lassankint derül ki, hogy nem mindig s nem eléggé válogatta meg a kártya-kompániáját. A kisebb stiklik közé tartozott, hogy kártyázásnál negyven milliót kért kölcsön Hirsch Mór bárótól, a dugszdag zsidóbankártól, akit aztán be is vezetett a high life körébe. Csak nálunk járta meg: egy büszke magyar mágnás nyíltan megüzente, hogy a vadászkastélyában szívesen látja 6 felségét, — de — báró Hirsch nélkül. Anglia királya és India császára verte a blattot Königgel együtt is, de ez nem imponált az amerikai mistressnek és megtette panaszát a rendőrségnél.

Erre titkos konferenciát tartottak a hotelben. A direkción és a policia tanácskozásának az lett az eredménye, hogy a báró ellen nem lehet fellépni. Borzasztó sértésnek minősítették a kísérletet is holmi vizsgálat megindítására vonatkozólag. Az amerikai hölgy végre is kifizette fiának becsületbeli adósságát és elutazott . . .

Ilyen históriát tucatostul ismer a berlini rendőrség, pedig a károsultak tulnyomó része följelentést se tett és Korff-König báró ur legszebb manővereit az áldiszkréción leple borítja.

Mulatva a halálba.

Öngyilkosság egy aradi kávéházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 20.

Ma reggel egynegyed öt órakor pezsgős mámorból három revolver-övéssel a legvéresebb kijózanodásba cs. pott at egy id-ge, közelebről ismeretlen férfiú egyik rácvárosi kávéház félreeső helyén. A cigány lent a kávéházban még húzta a kaszirnőnek az elegáns „pali“ által megparancsolt nótát, míg kinn a verében fetrengve a halállal vívódva egyenlítettte ki a számláját a vendég. A főpincérnek tudniillik elfelejtett fizetni, aki ma délelőtt a rendőrségpanaszolta el, hogy „nincs a természetesen vesztés csak 6.“ Szórol-azóra így kesergett Bánkkal a károsult „für“, akinek sörét, borát, majd pezsgőjét fogyasztotta az öngyilkos egész éjjel, sőt annyira gavallér volt, hogy a cigányokat is butélias borral itatta, hadd lássák, hogy milyen egy „pesti ur.“

Mert pesti ur volt a szerencsétlen, aki Aradra jött lumpolni az atolsó éjszakáján és itt lőtte magát agyon. Tőle ezt mind nem lehetett megtudni személyesen, mert mikor vérbe fagyva megtalálták már eszméletlen volt és Hoffmann Győző ügyeletes rendőrhadnagy kérdéseire feleletet nem adott.

Ellenben a tárcája átkutatása alkalmával találtak abban két korona egynéhány fillért, továbbá egy cédulát, melyen az volt írva: Farkas József burgonyakereskedő, Budapest, Központi árucarnok. A mostoha apja nevét is felírta és ennek címére ment el a rendőrség sürgőnyi értesítése a katasztrófáról, de eddig feleletet nem érkezett, intézkedés nem történt a hozzátartozók részéről.

Este kilenc órakor tért be az idegen a Hunyadi-utca sarkán levő Otthon kávéházba és egyedül ült egy asztalhoz. Szerényen, fekete kávéval kezdte a rendelést, azonban csakhamar áttért sörre, borra, majd pezsgőre hozott. Igen jól volt öltözve, a kedve is rózsás lett csakhamar és a pincérekben egyáltalában nem keltett gyanut a viselkedése. Hordták a sok italt egy asztalra, amelyet a vendég gyorsan el is fogyasztott. Az éjjeli mulatóhely többi vendégeit is szívesen látta később a bőkezű idegen az asztalánál, aki nagyszerűen birta az

ivást, mert nagymennyiségű ital elfogyasztása után még reggel négy órákor sem volt részeg.

Mikor felkelt az asztaltól és a folyosóra távozott, a főpincér ugyan gyorsan haditanácsot tartott oly irányban, hogy az eddig fogyasztottak árát, habár udvarias formába, de határozottan inkasszálni fogja, de mielőtt még erre ideje lett volna, három revolverlövés dördült el gyors egymásutánban.

— Na lőttek a ceheknek — mondta az öreg nagybőgős isteni flagmával — a pályája kezdetén álló golya főpincérnek.

Lőttek bizony, mert Farkas József agyonlőtte magát. Esméletlenül a kórházba szállították, ahol megállapították, hogy a három golyó a tüdőt lyukasztotta át és az állapota életveszélyes. Az orvosok véleménye szerint nem fog felépülni.

HIREK.

Százezer koronás család.

— Bűnvádi feljelentés egy ügyvéd ellen. —

Távirati tudósítás.

Budapest május 20.

A budapesti büntetőjársbíroságon néhány nap előtt Balló járásbíró szenzációsan érdekes becsületsértési perben hozott ítéletet. A felek Bárdos S. Sámuel dr. és Elek Mór dr. ügyvédek voltak, két ismert budapesti fiskális, akiknek nemrégiben még közös irodájuk volt és együtt vitték az *Aufrecht* és *Goldschmiedt*-féle részletüzlet pereit. Elekről az is köztudomású volt, hogy *Goldschmiedt* Bernát közeli rokona. Elképzelhető tehát, milyen érdeklődés keltett a két ügyvéd becsületsértési perének tárgyalása. A tárgyaláson kipattant, hogy ennek a szürke járásbírosági ügynek háttérében egy szenzációs bűnügy lappang. A főkapitányságon ugyanis két bűnper folyik Elek Mór dr. ügyvéd ellen. Az egyik feljelentésben zsarolással, a másikban pedig hűtlen kezeléssel vádolják. Mind a két feljelentést *Goldschmiedt* Bernát, az *Aufrecht* és *Goldschmiedt*-cég tulajdonosa adta be, s a bűnpör valószínűleg még sok hullámot fog fölkaparni.

A feljelentők szerint így fest a tényállás:

Még 1907-ben történt, hogy a budapesti *Aufrecht* és *Goldschmiedt* részletáru-üzlet tulajdonosa, *Goldschmiedt* Bernát sógorát, Elek Mór dr.-t felhozta a fővárosba. Rövid ideig üzlete jogügyi osztályában foglalkoztatta. Később Elek Mór dr., *Pető* Sándor dr. országgyűlési képviselővel társulva, átvette az *Aufrecht* és *Goldschmiedt*-cég összes ügyeinek képviselését. A cég jogtanácsosa lett.

Egy ideig, nem sokáig, tartott az egyetértés. A feljelentés elmondja a továbbiakban, hogy Elek megunta a társas viszonyt és meg akart szabadulni *Pető*től. Miután minduntalan bevádolta sógoránál, *Goldschmiedt* 1908. elején fölmondott *Pető*nek és Elek Mórra bízta az összes ügyek vitelét. Itt kezdődött Elek szereplése. A rábizott — mintegy huszonöt ezer — sommás pert a maga javára használta ki. A bélyegek körül kezdődött. A feljelentés szerint ő tudta, hogy a cégnél feltétlen bizalommal vannak iránta. Így tehát bátran megkockáztathatta, hogy a tényleges bélyeg kiadásainál több ezer koronával nagyobb költség-számlát fizetett ki a vállalattal. Folytatta a dolgot azon, hogy sommás perekben a bíróság megállapított díjknál nagyobb összeget fizetett ki magának.

Ezt pedigrén úgy hajtotta végre, hogy a bírói végzéseket egyszerűen meghamisította. Nevezetesen a bíróság a száz koronán aluli sommás perekben tizenhat korona nyolevan

fillért, a száz koronán felüli perekben pedig rendszerint harminckét korona hatvan fillér ügyvédi díjat állapít meg. Elek, mikor a járulékokat megállapító végzéseket megkapta, mindegyikhez hozzáírt négytől tiz koronáig terjedő összeget és az így megnagyobbított díjat a cég pénztáránál felvette. Elek nemcsak, hogy megkárosította a vállalatot, de el is hanyagolta a rábizott ügyeket. Végre is *Goldschmiedt* megsokalta a folytonos veszteségeket és a múlt év március elsején sógorát társította *Bárdos* S. Sámuel dr. ügyvéddel.

Eleknek sehogysem volt inyére az új társ, tehát ismét megpróbálkozott az intrikákkal. Azonban hiába volt minden, *Bárdost* nem sikerült eltávolítania. Ettől kezdve meggyengült Elek pozíciója. Hozzájárult még az elhidegüléshez, hogy *Goldschmiedt* összekülönbözött feleségével, — aki Elek nővére — és később el is vált tőle, *Goldschmiedt* elválása sok tekintetben hozzájárult Elek végleges távozásához, mely a múlt év decemberében következett be. Elek távozása után *Bárdos* és *Braun* Soma, — a cég jogügyi osztályának vezetője — hozzáfogtak az Elek-féle akták átrevideálásához. Munkájuk közben több oly aktára akadtak, amelyeket Elek — a már említett módon — meghamisított. Jobban utána néztek a dolgoknak és arra a megdöbbentő felfedezésre jutottak, hogy Elek százezer koronát meghaladó összeget jogtalanul vett fel.

Erről a felfedezésükről nyomban jelentést tettek *Goldschmiedt*nek, aki ezek után most már átvizsgálta az Eleknek kifizetett összes nyugtákat és így rájött a bélyegmanipulációkra is. Ezek után *Goldschmiedt* bűnvádi feljelentést tett Elek ellen.

— Időjárás. Az orsz. központi meteorológiai intézet jelentése szerint csapadék volt: 5—10 mm.: Akna, Korpona, Ungvár, Kézsmárk, Losonc, Ogyalla, Nagytagyos, Zágráb, Szatmár, Tapolca, Kaposvár, Orsova, Huszt, Munkács, Beszkid, Nagyberezna, Sztropkó, Salgótarján, Komlósd, Siófok, Karánsebes, Petrozsény, Gyergyószentmiklós, Brassó. 10—15 ig: Pápa, Tátrafüred, Dobogókő, Fenyvesvölgy, Bártfa, Kassa, Stubnyafürdő, Bakabánya, 15—20 ig: Árvaváralja, Selmeobánya, Cirkvenica, Tiszolc, Rózsahegy, Muraszombat, Terego. Nagy csapadékok: Rajecfürdőn 32, Herény 34, Fiume 40, Malacka 69, Magyaróvár 40, Sopron 35, Csáktornya 43, Pohorella 24, Zólyom 27, Csáca 43, Nagybittsbe 25, Vágújhely 24, Nagypapony 23, Aranyosmarót 26, Nagyszécsény 26, Modor 30, Dunaszerdahely 37, Győr 32, Kapuvár 44, Szentgothard 24, Nagykanizsa 34 mm. — Még igen hűvös, változékony és szeles idő várható, sok helyütt esővel, hőmérséklet déli tizenkét órákor 12.0 C. fok.

— A király. *Gödöllőről* jelentik: Ma reggel óta esik az eső. A király ezért ma délelőtt nem látta ki és ha az idő meg nem javul, holnap sem fog kikocsizni. Ma délelőtt érkezett *Gödöllőre* *Pallavicini* János örgróf, nagykövet, a külügyminiszter helyettese s egy órákor külön kihallgatáson jelent meg a király előtt. Háromnegyed három órákor érkezett meg *Orléansi Emánuel*, Vendome hercege, akit a király rövid audiencián fogadott. Három órákor volt az udvari ebéd, amelyen *Pallavicini* örgróf és a Vendome herceg is részt vettek. A király *Gödöllői* tartózkodásának meghosszabbítására vonatkozóan eddig semmiféle intézkedés nem történt. — *Bártfáról* jelentik: *Németh* polgármester a miniszterelnök útján ma küldte el a város meghívóját a királynak. A meghívóban az idej nagy hadgyakorlat tartamára följánlják *Bártfürdőt* a király főhadiszállásul. Mint-hogy a királygyakorlat *Bártfürdő* közvetlen

környékén fog lefolyni és Erzsébet királyné is 1895-ben ott töltötte a nyarat, a király a meghívást valószínűen elfogadja.

Éjjel jelentik: A király egyelőre *Gödöllőn* marad, ahol nagyon jól érzi magát. Bécsi útjára vonatkozólag ezideig végleges intézkedés nem történt. Valószínű, hogy ő felsége a *Gödöllői* tartózkodását meg fogják hosszabbítani s a bécsi ut a jövő hó elejére marad, minthogy a király a *pünkösdi* ünnepeket Bécsben akarja töltetni. Kedden a budai várpalotában fogadás lesz a Budapesten összeülő olimpiai bizottság tagjai részére. A király azonban nem jelenik meg a fogadáson, őfelségét József főherceg fogja képviselni.

— Fölemelik a szeszadót. A *Pester Llyod* értesítése szerint már a jelenlegi költségvetéssel kapcsolatos appropriációs törvény tárgyalásával kapcsolatosan a pénzügyminiszter a szeszadó felemelését is indítványozni fogja és pedig husz koronával hektoliterenkint.

— *Sztankovics* Miklós ünnepeltetése. *Petrozsény* község meghálalando azokat a nagy érdemeket, melyeket *Sztankovics* Miklós aradi üzletvezető szerzett a község felvirágoztatása körül, tudvalevőleg diszpolgárrá választotta. Ma este fényes ünnepségek keretében rendeztek óvációt a községben időző üzletvezetőnek. Este több száz terítékes bankett volt, amelyen számos felkészítendőben ismerték el *Sztankovics* önzetlen fáradozását és köszönték meg azt a meleg érdeklődést, melylyel a pompásan fejlődő község ügyeit kíséri. A lakomán Aradról *Varjassay* Lajos polgármester, *Lócs* Rezső gazdasági tanácsnok és *Jegessy* Károly dr. tb. tisztifőügyész és az ünnepelt több tisztelője vett részt.

— *Glattfelder* püspök az aradi Oltáregyesülethez. Az aradi Oltáregyesület múlt vasárnap tartott közgyűléséből, táviratilag üdvözölte *Glattfelder* Gyula dr. csanádi püspököt, mint az egyesület fővédnökét, kit ép aznap szentelték Budapesten püspökké. Az új főpásztor a következő levelet intézte az Oltáregyesület vezetőségéhez:

„Püspökké való felszenteltetésemre küldött szívélyes üdvözlétüket örömmel és köszönettel vettem. Egyesületüket az eucharisticus Jézus oltalmába ajánlva, mindnyájukra és buzgó működésükre apostoli áldásomat küldöm. Budapest, 1911. május 16. Szívélyes üdvözléssel: *Glattfelder* Gyula csanádi püspök.

— *Harmath* Hedvig. *Harmath* Hedvig, a budapesti Vigszínház kiváló tagjának betegága mellett féltő gonddal áll a szeretet és szimpátia. Sajnos, a művész állapotja változatlanul rossz. A múlt éjszákát nyugtalanul töltötte és táplálékot alig vett magához. A legközelebbi órák elé a legnagyobb aggodalommal néznek az orvosok. Késő éjjel a művész állapotja a legrosszabbra fordult. A katasztrófa minden percben bekövetkezhet.

— A harmadik egyetem — *Debrecen*. *Zichy* János gróf a tegnapi beszédében a harmadik egyetem sürgős felállítását hangoztatta, de a helykérdést nyitva hagyta. Mára azonban kipattant, hogy az új egyetemet *Debrecen* kapja meg. A kultuszminiszter közvetlen környezetében ezt a hírt megerősítették.

— Leégett téglagyár. Éjjel jelentik fővárosi tudósítónk: Ma este tizenegy órákor kigyuladt az óbudai Ujlaki téglagyár, amelyet a lángok néhány perc alatt elborítottak. A gépház is nagy veszélyben forgott, de szerencsére oda nem hatolt a tűz, ott nagy robbanás történhetett volna. Az erős szél következtében a szomszédos házak is nagy veszedelemben voltak és az összes tűzoltók kivonultak, hogy a környéket megmentse a pusztulástól. A gyár éjjel 1 órára teljesen leégett. A kár közel százezer korona. Emberéletben nem történt kár.

— A gáji őstelep ásátása. Megírtuk, hogy a Kőlcsey-egyesület egy Gájban fölfedezett őskori telepen ásátást végeztetett. Az egyesület régészeti tisztviselője Juhász Ferenc vezette a tudományos munkálatokat és a hét folyamán be is végezte. A város tanácsához benyújtott jelentéséből közöljük a következőket: Arad városát hatalmas gyűrű alakjában veszi körül egy régi, kihalt kulturának ezernyi emléke. A város egész környéke, a közelfekvő helységek a barbárkor ezernyi emlékét rejtik. Az őskor emlékeit azonban közvetlenül Arad területén eddig nem találtuk. Ebből a szempontból nagyon fontos a gáji őstelep. Városunk történetének egyik kiinduló pontja ez. Ez bizonyítja, hogy a mai Arad területén már az őskorban is egy művelt, fejlett kulturájú helység létezett. Az előkerült leletek gazdasága, de különösen formai kifejezése és szépsége bizonyítja ezt a tényt. A bronzkor második felének tárgyait és eszközeit találjuk nagy számban. Az őstelep területe ma már kihasználnak tekinthető, mert a telep magvát a homokhordással, földmunkálatokkal már régen elpusztították. A most felásított és tudományosan átkutatott terület, (körülbelül 2000 m²) a telep egyik sarka. Ezt a fokozatosan ellaposodó égett földréteg mutatja. Természetes, hogy itt nem lehetett gazdag leletre számítani és mégis az ásátás meglepő eredménnyel járt. A szokásos konyhahulladékok itt különösen jóvelmeltek. Az erdőnyitpusoknak, disztitéseknél egy gyönyörű fokozatát lehetett belőlük összeállítani úgy, hogy belőlük kis fáradsággal rekonstruálni lehet a telep műveltségi fejlődését. A bronzkort jellemző kis bronztárgyak — vésők, tűk — is előkerültek. Négy napi munkával tehát szemben áll 100-nál több leltározott tárgy. A közönség köréből nagyon sokan érdeklődtek az ásátás eredménye iránt úgy, hogy a Kőlcsey-egyesület ma kiállítja a leleteket Reinhardt Fülöp butorkirakátaban. A földből kiásott száz meg száz kis cserépdarabkát összeállítva fogják látni, hogy a laikusnak is fogalma lehessen egy ilyen őstelep használt tárgyairól. A rekonstrukció nehéz munkáját is Juhász Ferenc végzi és hogy a közönség minél könnyebben tekinthesse át az anyagot úgy csoportosította, hogy az egyes részek (edényfülek, peremek, gombdisztitések stb.) fokozatos fejlődése rögtön szembevető legyen.

— Nagy lovassági gyakorlatok Dél Magyarországon. Bécsi tudósítónk jelenti: Magyaránnyu lovassági gyakorlatok lesznek a nyár folyamán Dél-Magyarországon. A negyedik, ötödik, hetedik és tizenharmadik hadtesthez tartozó közös hadseregbeli és honvédségi lovasszeredek vesznek részt e gyakorlatokon mintegy száz eskadronnal.

— A halotthamvasztás törvénybe iktatása. Berlinből jelenti: Poroszországban ma iktatták törvénybe a halotthamvasztást. A javaslat sorsa igen kétséges volt, mert a centumpárt állást foglalt ellene. Ma délután 3 órakor volt a szavazás és 156 szóval 155 ellen kimondták, hogy minden község állíthat halotthamvasztó kemencéket és nem kötelező a temetői elföldelés.

— Automobil baleset — három halottal. Karlsbadból jelenti: A város közelében súlyos kimenetelű automobilszerencsétlenség történt. Egy automobil, amelyben két utas ült

összeütközött egy villamos kocsiival. Az automobil szétzúzódott, a sofőr és a két utas halálosan megsérült.

— Házasság. Mihály József adóhivatalnok ma kötött házasságot Jánossy Ilonkával.

— A „Ferencz József-keserűviz minden világrészben bevált páratlan hatását semmiféle bizonyítja jobban, mint azon tény, hogy a kórházakban majdnem kizárólag használják mindazon esetekben, a mikor a betegeknek gyors, biztos és feltétlenül kíméletes hatású hashajtóra van szükségük. E felfogást osztja a világ minden orvosi szaktekintélyével dr. Lambl, varsói orvostanár, a következőkben: A Ferencz József-keserűvizet minden más hashajtószer fölé helyezem mindazon esetekben, a mikor arról van szó, hogy kis adagokkal biztos hatást kell elérni! A valódi Ferencz József-keserűviz eredeti egy literes palackja legalább 4-szeri használatra elegendő és fűszerkereskedőknel valamint gyógyszerészeknél beszerezhető. 24—XXII

— Választási költség jótékonycélra. Bécsből jelenti: Silberer Viktor a legelőkelőbb osztrák sportlap szerkesztője, többszörös milliommos és istállótulajdonos, volt keresztényszocialista képviselő, akit kerületének vezető emberei nem akartak jelölni ma 20000 koronát adományozott az irgalmasrend által fentartott népkönyha céljaira. Kisérő levelében kijelenti Silberer, hogy személyes mellőzése miatt nem akar pártoskodást előidézni és ezért elhatározta, bár pártja hivatalosan jelölte, nem lép fel. Azt az összeget pedig, amelybe a választás minimálisan került volna az irgalmasok népkönyhájának ajánlja fel, miután épp oly sajnós, mint különös — mondja — hogy eddig e célra kizárólag csak zsidók adományoztak.

— A repülőgép-omnibusz. Párisból jelenti: hogy a legközelebbi napokban megjelenik a forgalomban a legelső taksamérő repülőgép. A repülőgép, mely erősen épített kétfedelű, Páris és Luzern között fog állandó szolgálatot teljesíteni és vezetője Erbster pilóta lesz. Rendes távolságmérő, melyet a gépen helyeznek el, mutatja a távolságot és viteldíjat kilométerenként fogják fizetni az utasok.

— Alagút Velencéből a Lidóig. Velencéből jelenti: Itt komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy Velencét a Lidóval tenger alatt kössék össze. Alagutat terveznek, amely a királyi kerteknél kezdődne és a Lidón a Quattro fontanénél végződne. Az alagút nyolc méter széles volna kettős sínpárral és gyalogjáróval, hosszúsága 3600 méter, mélysége 8—15 méter. Mindegyik vonat nyolcszáz embert tudna szállítani és sebessége 40—50 kilométer volna óránként. Az egész út ötödfél percig tartana. Az összes költségek tizenkét millió lírát tennének ki és ezt az összeget magánosok és hatóságok fedeznék. Az építést a terv szerint három év múlva befejeznék.

— Agyonforrázott munkások. Zsolnáról táviratozzák: Borzalmas szerencsétlenség történt ma reggel a zsolnai csilluzozgyárban. Hét órakor öt fiatal munkás a főzőkazán megtöltésével volt elfoglalva a szokás szerint fölaprított fát raktak a kazán mélyébe. A szolgálatot tevő főzőmester vigyázatlanságból megnyitotta a gőzszelepet, a mikor a munkások még nem távoztak el. Két munkást még ki lehetett menteni, három munkást azonban a hirtelen kitóduló gőz agyonforrázott. A vizsgálat kiderítette, hogy egyedül a főzőmester mulasztása okozta a szerencsétlenséget.

— Öngyilkos főhadnagy. Bécsből jelenti: A negyedik gyalogezred főhadnagya Kaiser Kamilló ma a kaszányában föbe lőtte magát és azonnal meghalt. Kaiser a katonai léghajós osztályhoz volt beosztva. A főhadnagy néhány héttel ezelőtt elvesztette édesanyját és rövid időre rá menyasszonyát, ami annyira hatott rá, hogy buskomorrá vált. Ehhez járult minap egy gondjaira bizottléghajó, mely az ő vigyázatlansága miatt tönkrement s az ambiciózus főhadnagy attól félt, hogy ez tönkreteszi karrierjét. Ezért lőtte agyon magát.

— A jogi vizsgák rendszerváltozása. A jogi oktatás és vele a jogi vizsgák mai rendjének gyökeres-reformja küszöbön áll. Balogh államtitkár már az ankét megtartásakor kijelentette, hogy ezt a kérdést tekintve a kultusztárca legelőkelőbb s leggyorsabb megoldást követelő problémájának. Sőt, hogy a reformterv kivitele még gyorsabban történhessék, annak rendeleti uton való életbeléptetésére is felhatalmazása lesz. Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztett a képviselőházba. Abból legkésőbb május havában törvény lesz, amely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktoratus megszerzésétől teszi függővé. A kiknek tehát jogi vizsgái (szigorlat, alap-államvizsga vagy ügyvédi vizsga) vannak hátra saját érdekében siessenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszereződését és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a cenzorok lépten nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Aki tehát csak teheti fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját. A jogi vizsgák letétele c. munkában (IV. kiadás, — negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-utca 3. 1769

— Hóhér, aki rendelést óhajtvá várja. A múlt század elején Baranyának nem volt hóhérja; nehogy az igazságszolgáltatás fönnakadást szenvedjen, a szomszéd Somogyvármegye hóhérja: Kanengisser János Baranyavármegyéhez az alábbi aláíratos instanciát intézte:

„Aláíratossággal Instálók a Tettes Nemes Vármegye előtt, mivel már az múlt esztendőben T. N. Vármegyének parantsolatja szerint szolgálatot tettem; esztendőbeli convencióért és pedig az T. N. vármegyétől nem kívánok többet egy-egy esztendőre száz forintnál, Diurnumot minden napra két forintot, az szolgának egyet; Execucio ha rendeltek fejvétel és akasztás személenként két forint; másféle Execucio duplán fűzetődjék, mely convenciómért T. N. Vármegyének parantsolatja szerint hiven köteleességemben el fogok járni. A T. N. Vármegyének rendölését óhajtvá várom: Kanengisser János T. N. Somogy Vármegyének convencióss hóhérja.”

— Cirkusz. Nagy érdeklődés közepette léptek porondra a Béla-téren felállított Stutzbart cirkuszban a birkózásra jelentkező atléták. Ma este különösen érdekes mérkőzések voltak, amikora az eddig egymás közt győzni nem tudó felek ismét találkoztak s addig küzdöttek egymással, amíg eredményt el nem értek. Ma kis incidens zavarta meg a birkózást. A versenybíró ellen a közönség között nagy felháborodás volt észlelhető. Eredmények a következők: Péntek: I. pár Pitlovsky — egy legjobb helybeli bóza árus és Jusuf mindketőt 6 perc alatt legyőzte Pitlovsky. II. Sipsz néger — Kristensen győztes Sipsz. III. Czája — Schneider eldöntetlen. Szombat: I. Mustafa és Jusuf, győztes Mustafa. II. Schneider és Kristensen, győztes Schneider. III. Czája és Pitlovsky mérkőzés végkimerülésig. Czája ellenfelét a mérkőzés 30 ik percében legyőzte.

NEUMANN M.



uri szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállító.

776

Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe ARAD.

Külön osztálymérték szerinti megrendelésekre.

Maidt és Schrod

angol urí divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrassy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruraktárakat, hol valódi panama kalapok 13 kor-tól. Girárdi kalapok 2 koronától divat mellények nagy választékban I-a fehér és színes ingek 3. 50 kor-tól, gallérok a legdivatosabb formákban. Harisnyák, kesztyűk, 2168 gummi, eső és porköpenyek nagy választékban.

Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765. Szabott árak

— Rigó Jancsi és Chimay hercegnő kibékültek. A párisi magyaroké ez a szenzáció, Párisban történt a találkozás, a kibékülés. A hercegnő éppen visszatérőben volt Nápolyból, hol éveken át elszakadt Jancsijától, hallgatta a tengert. Hiába, a daliás cigányprimást, Rigó Jancsit nem tudta felejteni. Elutazott hát Párisba és így történt a kibékülés.

— Az aradi csipkekiállítás. Megirtuk, hogy az Országos Magyar Iskola Egyesület aradi fiókjának elnöksége az Aradon szervezett két csipkeverő-tanfolyam hallgatóinak munkáiból gyönyörű kiállítást rendezett a Kazinczy-utcai polgári fiúiskola dísztermében. A kiállítást sokan keresték fel, s a látogatók a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak a szép munkákról. A kiállítás még csak néhány napig marad nyitva, s megtekinthető mindennap 3-5 óráig. A belépő-díj 80 fillér. 2292

— Gyilkos villám. Sopronból jelentik: Monyorókeréken tegnap nagy zivatar dühöngött. A villám becsapott a község határában levő kanászházba, amely kigyulladt, de az esőzár eloltotta a tüzet. A zivatar után Oswald József kanászt összegett testtel találták a házban. A szerencsétlen ember még élt, de mindkét lába szénné volt égve. A segítségül hívott orvos már nem tudta megmenteni és Oswald egy órai kínos szenvedés után meghalt.

— Három diák és a három hénapos menyecske. Kecskeméten történt ez a mulatságos kaland. A férj igen korán, nagyon fiatalon házasodott. Kivételes nászületi engedélyt kért annak idején s most alig három hónap múlva két tanuval jelent meg a rendőrkapitányi hivatalnál. A rendőrkapitányhoz fordult. Együttélési bizonyítványt kért, mert a feleségétől válni akar.

— Hiszen alig néhány héttel ezelőtt itt törté magát, hogy kivételes nászületi engedélyt kapjon! — mondotta a rendőrkapitány.

— Az régen volt!

Ravaszul mosolygott a férj és a következőket mondotta el:

— Akkor is aietünk, most is az a baj, hogy a szerelem nálunk még mindig aietős. Nem lett volna semmi bajunk, a feleségem nagyon is szeret s éppen ez a hiba. Hazaküldtem egy kicsit, hogy tetszik tudni, szokják le egy kevéssé a szerelemről. Otthon is volt egy néhány hétig az aaszony. Kiváncsi voltam, hogy vajjon hogy van még nál külem? Elmegyek, hát három fiatal diákot találok a házban. Ott laktak. Gondoltam, itt baj van. Megkérnyékeztem a diákokat, külön külön. A fink megköhköntek és vallottak. Eléje tettem mindegyiknek egy nyilatkozatot, tessék, írja alá! Alá is írta mindegyik, elismerve, hogy részesült a feleségem kegyeiben. De mindegyik odairta, hogy ő volt a kizárólagos lovag. Itt a három nyilatkozat.

— Erőt, kitartást és munkabírást megerősítő kirándulásoknál nyerne a turisták, kerékpárosok és lovasok az által, ha azok a munka előtt és után tagjaikat a kigyó védjeggyel ellátott Kwizda féle Fluidal rendszeresen bedörzsölik. Ezen előnyösen kipróbált szer kitűnően alkalmas erősítő dörzsölésre, mely csakhamar megszünteti az izmok fáradtságát és pettyhüdségét s a testet a legnagyobb erő kifejtésére képesíti. A Kwizda féle Fluidalnak nem volna szabad semilyen turista, kerékpáros és lovas felszereléséből sem hiányozni.

— Eladott házak és telkek. Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltozások történtek: Milankovits Nikola és neje eladják az aradi Mihály-utca 107a sz. házat 2400 kor-ért Milankovits Mihály és nejének — Neszl János és neje eladják az aradi Dessewffy-utca 14a sz. házat 11800 kor-ért ifj. Schiller János és nejének. — Szegő Sándor eladja az aradi Deme'er-utca 41. és 42. sz. házakat 18000 kor-ért Staudt Ferencnének. — Szavcsuk Józsefné eladja az aradi Simonyi-utca 18. sz. házat 17000

kor. ért Mittner József és nejének. — Aradi Első Tpképzőtár eladja az aradi Tabajdi-utca 1. sz. házat 65000 koronáért az aradi Kereskedők Körének.

— Agyonlőtt kis fiu. Makóról jelentik: Poljak András husz éves béres Szudor István földművesgazda szolgálatában állott Albertin. A gazda tegnap parancsot adott a béresnek, hogy menjen ki a szántóföldjére és a kikorcából zavarja el a varjakat, melyek az utóbbi időben sok kárt tettek. A béres kölcsön kért e célból szomszédjuktól egy kétlövetű vadászfegyvert és 6 darab töltényt és ezzel indult ki a szántóföldre. Mikor kiért, elővette a fegyvert, megtöltötte mind a hat golyóra és egymásután lövöldözte ki a golyókat, hogy eljessse a varjakat. Ötöt ki is lőtt, a hatodik azonban nem akart elsülni. A lövöldözésre, a szomszéd tanyából a gazda fivérének, Szudor Györgynek három éves fia is nézegette, hogy a béres a fegyverrel babrál. A barom tót legény eközben ráfogta a fegyvert a kis gyerekre s ijesztette:

— Vigyázz Andris mert lelőlek!

A gyerek meg se értette, miről van szó, ártatlanul nézett a fegyverre, amelyet addig nyaggatott a tót béres, míg egyszer elsült s a lövés leterítette az ártatlan gyermeket, akiből csak egy patakzott a vér. A kicsiny áldozatot végtelen fájdalommal szedték fel hozzátartozói a földről, orvoshoz is vitték, de akkorára meghalt. A boncolás megállapította, hogy a kis fiu testét 16 darab sérét járta át. Egy-néhány az egyvelőbe hatolt s azt szétroncolta, egy pedig a tüdejét furta át, ami a onnali halálát okozta. A járásbíró a bérest azonnal letartóztatta s behozatta a makói járásbíróházba.

— Születések, halálozások és házasságok. Aradi anyakönyvi hivatalban e hó 20 án a következő születéseket, halálozásokat jelentettek be és házasságot kötöttek: Született: Kaiser Rudolf kereskedőnek Erzsébet nevű leánya. Meghalt: Torma János 3 éves fiu. Házasságot kötött: Dendorf Rudolf könyvelő Szalay Hajnalkával.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek, közhány, hólyag- és vesebetegeknek.

Felphár VITA-forrás a gyomorerést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa: 1556

„CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12.

Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

— Codilla Sándor építési vállalkozó műszaki irodáját József főherceg-ut 19. szám alá helyezte át. 2266

— A pihenni vágyó, kimerült ember csendet és nyugalmat keresvén, elsősorban Siófokra gondol. Ez a balatnifürdő a modern kényelem minden kellékével rendelkezik. Természeti előnyei: a Balaton vizének jótékony hatása, enyhe, portiszta levegője világhírt szerznek neki. Idénynyitás pünkösdkor van, a mikortól kezdve jnnius végeig a fürdőszállókban szobát 3-6 koronáig, penzlőszerű ellátást pedig 9 kor. illetve gyermekeknek 5 koronáért lehet kapni. Levél és sürgönycim: „Fürdőigazgatóság“ Siófok. 6849

— Szabó-féle párizsi ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habia az arcórt üditi, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. párizsi ibolyaszappan 70 fillér, 8 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. 1081

— Discretió mellett azonnal és olcsón készített mindennemű írásmunkát és sokszorosítást Ziffer Sándor írógépvállalata Forray-utca, gr. Hunyady-palota. 688

— Mincs többé lábizzadás. Megérkeztek valódi amerikai, angol és francia Sandal cipők. Kaphatók Kutányi J. Arad, Vörösmarthy-utca. Telefon 335 szám. 2259

— Személyhitei nyugdíjkepes tisztviselők és katonatisztek részére kapható előnyösen Szűcs F. Vilmosnál Arad, Karolina-utca 8. 1852.

— Francia likörök legbiztosabb készítésén, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 1450

— A nyaraló és fürdőző közönség figyelmét felhívjuk Kerpel Izsó 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárára és zenemű kölcsönző intézetére. 2282

— Ridikül, kézitáska ujdonságok, bőrdölk. sportcikk, tenniszverők, labdák és hálók, football, fűleslabda, sétabotok, illatszerek, kölni vizek, hajvizek, fogporok, mosdószappanok, kefe, fésű és pipere áruk legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. 228

Maison Steiner

eredeti párizsi női kalapkiállítás

Arad, Forray-u 2/a. Lukácsy-ház.

2118

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	857
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetésfuzartály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

TARKASÁGOK.

(Alattán) Ez a kis eset egyik idősebb aradi tanárral történt meg, a természettudományok kiváló művelőjével, aki azonban mellesleg végtelenül naiv és könnyen ugratható ember. Ezt a gyöngéjét aztán alaposan kihasználják. Ma is az egyik fiatalember ezzel a kérdéssel fordult hozzá:

Ugyan mondja csak kedves tanár ur, melyik állat bírja ki legjobban a hideget?

A tudós fontoskodva válaszolt:

— A legjobban bírja a hideget a jegesmedve. Azaz várjunk csak. Nem, mégse a jegesmedve. Inkább a mamut. Igen, a mamut bírja legjobban.

— Tévedni méltóztatik, válaszolt a fiatalember.

— A hideget legjobban a bolha bírja.

— A bolha? És ugyan miért?

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, közhány, cukorbetegségnél, vörhenyénél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárban.

SCHULTES ÁGOST

Sárvíz-Lippócsi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

— Csodálom, hogy a tanár ur nem tudja. Hát a bolha télen is egy ingben ugrádozik.

(A sógor.) A férj, akiről az alábbi jelenet szól, nem tartozik a lángelmék közé, aminek logikai kifolyása, hogy a felesége úgy csalja, a hogy akarja. Az egész város beszél az asszony liezonjairól, egyedül a férj az aki nem sejt és nem is hinne el semmit. A férj tudnillik azt hiszi magáról, hogy a monarchia legélesebben látó elméje ő. Ez a rendes eset. Az asszony most pár hétre elutazott Abbáziába. Ott a férj egy budapesti ismerőse találkozott vele. Most ugyanez az ismerős megérkezett a városba és felkereste a férjét, akinek örömmel ujságolta.

— Hallja *Buncsik* ur most Abbáziában együtt voltam a kedves feleségével és a kedves sógorával a huszárhadnaggal. Fess ember!

— Ugyan mit beszél, hiszen nekem nincsen huszárhadnagy sógorom.

— Bocsanat — mentegőzött az idegen — de nekem ónagysága mondotta.

A férj fölénnyel mosolygott.

— Magának mondhatta. Mert maga egy naiv ember. De próbálja ezt ő nekem mondani.

(Az ónérvetes modell.) Sokan ismerik azt a szőke leányzót, aki virágáruházzal kezdte a mesterséget, aztán egy hirtelen lendülettel művészi tehetséget fedezett fel önmagában és felcseppent modellnek. A hölgyecske becsületsértés miatt fogházban is ült. Ez nemrégiben történt. Egy fiatal festő vette pártfogásába, de hamar ráunt és most tovább adta egy barátjának. A barát ma felvitte a kisleányt és festeni kezdett. Festés közben ezzel a kérdéssel fordult a hölgyhöz:

— Út-e már kisasszony?

A kisasszony felhuzta az orrát.

— Kérem művész ur, ezt kikérem magamnak. Ne tessék kutatni a multamat!

perte. A támadókat nem ismerte föl, csak a feleségétől hallotta, hogy az egyik a jegyző, a másik pedig a kocsisa volt. Délután egy óraker megkezdtek *Neumann József* kihallgatását. *Neumanné* elmondotta, hogy a mikor a szobába lépve férjét vérben fetrengeni látta, elszántan nekirohant a rablóknak. *Popeszku* már kockás nadrágjáról fölismerte, amikor pedig letépte állarcát, határozottan ráismert. A kocsist bajuszáról ismerte föl. A tárgyalást folytatják.

§ *Keselő tanár.* *Bukarestből* jelentik: Botrányos jelenetek játszódtak le a jassy-iesküdt-bírótság előtt. *Couza* tanár, a hirhedt román agitátor ügyét tárgyalták; egyik művét, amely a románok származásáról szólt, plágiumnak minősítették. Midőn az esküdtek ítélethozatalra vonultak vissza, *Couza* összeszólalkozott az ellenfél ügyvédjével; szóváltás közben kést rántott elő, s mielőtt megakadályozhatták volna több súlyos sebet ejtett az ügyvéden. A közönség áttörte a korlátot, *ütlegetni kezdte Couz t*, s ha a fogházörök ki nem szabadítják őt a fel-dühödött tömeg kezei közül, meglincselték volna.

§ *Megszüntették az eljárást Dörnerék* ellen. Néhány hónappal ezelőtt robbanás történt *Dörner* testvérek haloxilin gyárában, amelynek két munkásleány esett áldozatul. Az ügyészség gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt vádat emelt a tulajdonosok ellen, mert ezek nem tartották be a főkapitányi szabályrendeletben előírt utasítást, amely szerint a munkásokat ipregnált ruhákkal kellett volna ellátni. A vádtanácsi tárgyaláson *Krenner Zoltán dr.* *Dörnerék* védője azt vitatta, hogy a főkapitányi szabályrendelet erre vonatkozó pontja elavult és akkor kelt, amikor még kezdetleges volt a gyár berendezése és kézzel zuzták a puskaport. A robbanás elkerülése céljából egyenesen a sima, szövött ruhák szükségesek. Kérte *Stengl Andor* iparfelügyelő kihallgatását arra nézve, hogy az óvintézkedések beletartottak. Ez na meg is történt és az iparfelügyelő igazolta a vádlottak védekezését. A vádtanács mai ülésén az eljárást *Dörnerék* ellen megszüntette. Az ügyész felfolyamodist jelentett be a határozat ellen.

§ *Uj ügyvéd Aradon.* Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Deák Sándor dr.* ügyvédet, Arad székhelylyel, a kamara ügyvédi lajstromába felvette.

Egy hölgy

aki bőrének egészségben tartására figyelmet fordít, különösen a nyári szeplők eltávolítására, a bőr puhántartására és fenér taintjére és ezt meg is akarja tartani az csakis *Steckenpferd-Lilomtejl* szappannal mosakodik a (lófejű bot védjegyzel) *Bergmann és tsa* cég *Tetschen a/E.* gyárából. Darabja 80 fillér, amely minden gyógytárban és drogeriában kapható.

436

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ *A rab ó jegyző.* *Nagyváradról* jelentik: A törvényszék esküdtbírótsága ma folytatta *Popeszku Aurél* mikolozuri jegyző és kocsisa, *Trifon György* bünpörének tárgyalását. A tárgyalás iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy a tömeg valósággal megostromolta a törvényszék épületét és betörte a tárgyalóterem ajtaját. A mai délelőtt *Neumann József* korcsmáros kihallgatásával telt el. *Neumann József* elmondotta, hogy *Popeszku* jegyző haragudott rá, mert ő gyakran hangoztatta, hogy *Popeszku* nem való a község élére. Azonkívül *Popeszku* adása is volt. Majd elmondotta a rémes éjszaka történetét. Arra riadt föl álmából, hogy egy hatalmas fejszecsapástól a fejét elborította a vér. Támadójára vetette magát, de az a földre te-

NESTLÉ gyermekiszija



vizzel felfőzve
csecsemők, gyermekek,
valamint gyomorbetegségek
régbevált tápláléka

50 év óta kipróbálva
és orvosilag ajánlva

Tiszta alpesi tejet
tartalmaz.

1 doboz 1 kor 80 fill.,
minden gyógyszerárban és
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

6571

Menyháza fürdő már május 15-én nyílt meg.

Páratlan klimatikus gyógy- és üdülőhely, hévforrás-fürdők.

Hidegvíz-gyógyintézet, ásványvíz-uszodák, villany- és napfürdők és massage. Jól berendezett szobák. Kitűnő étkezés, mérsékelt árak. Elő- és utóidényben 25% árengedmény. Előidény május 15—június 30-ig, utóidény Augusztus 20-ól szeptember végéig. Fürdőorvos *Dr. Hajnal Albert* békésmegyei t. főorvos. Prospektust kívánatra küld a fürdőiroda, hol lakás-rendelések is eszközöhek. Pósta, távirat és telefon. Sür-gönycim: Fürdőiroda Menyháza 2197

Szabó Kálmán
fürdőbértő.



A titkot, fiatalnak és szépnek lenni

mondja a szellemes művész *Annie Dirken*, megfejtett az amerikai „OJA” csoda-szappan egyszeri alkalmazása által. „OJA” egy feltétlenül hatásos, biztos eredményű szépség szer. Mindenkit ámulatba ejt, hogy a kezét milyen puhává és simává teszi. Mindenféle arctisztatlanság, így pattanás, májfolt, vörösség, bőratka stb. teljesen eltűnik „OJA” használata által, mely a legdurvább kezét puhává, tisztává, gyöngéddé és finommá teszi. Győződjék meg „OJA” bámulatos eredményéről. Egy nagy adag 2 korona, egy kis adag 1 korona. 6861

Tömegesen jelentkező értéktelen utánzatoktól mindenkit óvva figyelmeztetünk!

Erster amerikanischer
Parfümerie-Palast „OJA”

WIEN, I. Petersplatz 11.

Kapható Aradon: **HEGEDÜS**
GYULA és **RIEDL ÖDÖN** üzletében.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Fa- és építőiparosok részvénytársasága Aradon.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 20.

Arad gyorsan fejlődő ipari- és kereskedelmi életének eddig érezhető hiánya volt a termelés céljait közvetlenül szolgáló erők szétforgácsolása. A gyárak alapítása a nagy ipar feladatait oldja meg, de a kisiparos, a szükséges tőkével nem mindig rendelkező mesterember erői szétforgácsolva, szervezetlenül, tehetetlenségre vannak kárhoztatva. Nem bírja a versenyt a nagy tőkével dolgozó vállalkozóval szemben, mert a személyi hitellel dolgozó iparos drágábban kénytelen ajánlkozni és valljuk meg az igazat, nem is nyújt mindig kellő garanciát a maga bonitása felől.

Nesnera Aladár, a fa- és fémipari szakiskola főigazgatója és az érdem, hogy ismét kisiparosok emineus gazdasági érdekeinek megvédésére bontott zászlót. Arad mint az asztalosipar egyik gócpontja, az ország határain túl is a legjobb hírnévvel dicsekedhetik és ha ez a sok kiváló szakember kellő anyagi megerősödéshoz jut úgy valószínűleg a balkáni eszközpártot Arad nagyrészen maga fogja ellátni. De ha csak az Aradon felpezsdülő építkezési tendenciát fogja az építő asztalos iparos a maga erejével szolgálhatni és kielégíteni, akkor is igen széles és bőven termő területet talál a céljai számára.

Nesnera Aladár, Arad legjobb nevű nagyiparosai és kereskedőivel társulva egy rész-

SALAMANDER

cipők elárúsítása.

Telefon 312 szám.

Kérem a kirakatot megtekinteni!

1216



A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt **Egységárak:** Hölgyek és urak részére **16 K. 50 f.** viselhet. **luxus kivitel 20 „ 50 .**

WEINBERGER JÁNOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

vénnytársaságot alapítanak, mely azt a célt szolgálja és melynek komolyságát, életrevalóságát az a körülmény is biztosítja, hogy az alapítók egytől-egyig elsőrangú szakemberek, maguk is termelők és vállalkozók, üzletemberek és nem csupán tőkepénzesek.

A részvényelírások megkezdődtek a napokban és értesülésünk szerint azok iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy valószínűleg túljegyzés áll be. Ez érthető is, mert a vállalat prosperitását biztosítja az az üzletkör, melyet az alapítók a következőképp jelölték meg:

Minden néven nevezendő építő, de különösen faanyagok termelése, beszerzése, nagyban és kisnybeni elárúsítása.

Az iparosok helyzetét megkönnyítendő bánom-pénzek letétele, vállalataik finanszírozása és könyvköveteléseik leszámítása.

A részvénytársaság 1000 darab 200 koronás részvényt bocsájt ki 200.000 korona teljesen befizetendő névértékben, melyből az aláírás alkalmával 10%-ot, folyó évi augusztus hó 1-ig 20%-ot, a többit pedig kisebb részletekben a megalakítandó igazgatóság későbbi határozata szerint kell befizetni.

Az igazgatóságot túlnyomóan iparosokból alkotják meg. Az igazgatóságon kívül egy csupán iparosokból álló nagyválasztmány fog az igazgatásban napibiztos rendszerrel résztvenni és ezen minőségében az igazgatósági gyűléseken az igazgatósági tagokkal egyforma jogokat gyakorolni. A napibiztos díjazása, úgy mint az igazgatóké az évi nyeresémből van előirányozva.

Miután arra lehet számítani, hogy az iparosok saját jól felfogott érdekükben a részvénytársaságnál fogják beszerezni áruszükségletüket, nagy forgalom lesz elérhető. A nagy eladási forgalom természetesen magával hozza azt, hogy jutányosabban fogják előállítani, illetve beszerezni, ennél fogva eladhatni az árut.

Azonkívül, hogy az iparosoknak alkalmuk lesz saját vezetésük alatt álló üzletben az árut beszerezni és a haszonban részvényenként osztzkodni, az év végén mutatkozó nyereségből első sorban 30 százalék a részvényes vevők között lesz bevásárlásaik arányában felosztva.

A lapunk mai számában közölt részvényelírási felhívást az alapítók közül a következők írták alá: **Nesnera Aladár**, főigazgató. **Steigerwald Alajos**, butorgyáros, ipartestületi elnök. **Reisinger Sándor**, mérnök, az építőiparosok szövetségének elnöke. **Reinhart Gyula**, butorgyáros, az építőiparosok szövetségének alelnöke. **Lengyel Manó** butorgyáros. **Adler Andor**, nagykereskedő. **Sebessy Ferenc**, asztalos. **Probst Mihály**, építész. **Vlath István**, ácsmester. **Reisinger Ferenc dr.**, ügyvéd. **Cukor László**, fakereskedő.

— **Vásár áthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Hunyadvármegye területéhez tartozó Szászváros rendezett tanácsu városban a folyó évi június hó 4-ikére eső országos kirakóvásár ez évben kivételesen folyó évi június hó 8-án tartassék meg.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távírási tudósítás.

Budapest, május 20.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínát, vételkedv gye nge 6 ezer mm. 10 fillérrel drágább.

Az árak 80 kilónként számítva:

	Dél	2 órai
	sárlat	sárlat
Buza 1911. májusra	12 23—12,24	12 18—12,19
Buza 1911. októberre	11,31—11,32	11,31—11,32
Rozs 1911. októberre	9,31—9,32	9,29—9,30
Tejgyári 1911. májusra	6,36—6,37	6,35—6,36
Zab 1911. októberre	7,70—7,71	7,66—7,67

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Máj. 21. —

Magyar aranyárjádék 4%	— — — —	111 30
Magyar koronajárjádék 4%	— — — —	91 25
Magyar koronajárjádék 3 1/2%	— — — —	79 80
Magy. földteherm. kötvény 4%	— — — —	92 50
Korvát-szalvon földteherm. kötvény	— — — —	94 —
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	— — — —	222 —
Fizessab. és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — —	151 —
Osztrák járadék papírban	— — — —	92 80
Osztrák járadék esztibe	— — — —	96 50
Osztrák járadék aranyban	— — — —	115 50
Osztrák koronajárjádék 4%	— — — —	92 50
1890. évi osztrák államsorsjegy	— — — —	16 —
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — —	19 35
Magyar hitelbank-részvény	— — — —	812 75
Osztrák hitelintézet részvény	— — — —	642 —
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	— — — —	7 2 —

Felolós szerkesztő

BOLGÁR LAJOS

NYÁRI SZÍNHÁZ.

vasárnap, május hó 21-én:

MŰSOR:

1. Játssunk válósdit. Humoros (mozgófénykép.)
2. John Mack és Bobby, világhírű kutyája, mint tornászok.
3. Berlin, természet utáni felvétel. (Mozgófénykép)
4. Az 5 Merckels testvér.
5. Eltűnt örökös. Nagy detektív dráma mozgófénykép.
6. Mackwell csoport, szenzációs akrobaták.
7. Tavasz apó. Színezett mozgófénykép.
8. Arlo, Dolo és két társa, Komikus kerékpáros csoport.

Kezdeté este 8 és fél órakor.

Holnap hétfőn, világattrakciók és új mozgófényképek előadása.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, vasárnap 1911. május 21.

1. Akrobata hármas. Varieté szám. — 2. Április bolondja. Humoros. — 3. Korzikai képek. Látványosság. — 4. Rozalinda álomkörös. Bohózat. — 5. Csipkelegyző gyártás. Tanulságos. — 6. Eljegyzés. Bohózat. — 7. Elefantverseny. Természet után. — 8. Pipázók versenye. Humoros. — 9. Az éjjeli lepke. Szenzációs dráma. Irta; Albert Gad.

Előadások d. n. 2 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 40 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadján.

Ma, vasárnap 1911. május 21-én:

1. Mozgófénykép-újság. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófénykép felvételekben. Az Apolló színház állandó műsor-száma. — 2. A mexikói határon. Amerikai dráma. — 3. Sikerült tréfa. Kacagató. — 4. — Kína! büvész. Színezett trükk kép. — 5. Egy nyugalmazott színész tanítványai. Vigjáték. — 6. A vámpír. Szenzációs dráma. — 7. Nauke a léghajós. Kacagató. — 8. Japán. birkózóverseny. Nagy látványosság.

Előadások délután 3 órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártsték 1 kor. I-ik hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a neozótéron kalap nélkül megjelenni.

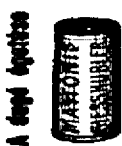
Saját zenekar.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

NYILTÉR.*

Évszázadok óta ismert

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYUVIZ



segítő gyógyító tényező
Karlshad, Marienbad,
Franzenbad stb.
kuráknál; mindig
fényesen bevált.

Tisztviselői kölcsönt katonatiszteknek

állami, megyei, városi hivatalnokok, valamint

a legelőnyösebb feltételek mellett

kezesek nélkül eszközöl

minden előzetes kiadás nélkül, biztosítási iroda,

Arad, Hunyadi-u. 1. L. em., hol bővebb felvilágosítás nyerhető.

„Molyhalál!”

1191

Legjobb hatású szer

MOLYOK

és azok petéinek biztos kiirtására.

Egy uveg ára $\frac{2}{10}$ literes 1 kor. 20 fillér.
 $\frac{1}{2}$ literes 2 korona 20 fillér, 1 liter 4 kor.

„RADICAL”

molypusztító poralakban,

elismert kitűnő hatású erős rováonykeverék
—20, —50 és 1 koronás dobozokban,
továbbá terpentinszesz, kámfor, naftalin, zuzott
bors, lavendula virág patchouli levél, bagaripapír, stb.

Poloska irtásra

„Radical” poloskairtó folyadék (igen erős hatású és nem maró),

egy uveg ára 60 fillér.

Erősített dalmát rovarpor

—30, —50 és 80 filléres dobozokban és kimérve

Padlófényesítésre

Beeresztésre

Kemény padlóra (parquettakra) Dr. Friedländer-féle francia takarékpapírpasztával 1 kis doboz 90 fill., 1 nagy doboz 1 korona 70 fillér.

Puha és keményfa padlóra egy aránt Dr. Friedländer-féle főzött viasz 1 doboz $\frac{2}{10}$ liter meleg vízben oldandó fel, 1 kor. 20 fill., kimérve 1 kiló 2 korona. Továbbá Paraffin, Ceresin fehér és sárga viasz, hamuszír stb.

Ruha-, cipő- és fémtisztító-

szerek, fésűk, hajtűk, hajkefék, szivacsok szivacs-hálók, mosdó-keztűk és mosdó-rubák

legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása

Hanzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455. szám.

A nyaraló és fürdőző közönség figyelmébe!

Következé

ujdonságok érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Bródy Sándor: Lyra, Hafner Imre: A bánya-felügyelő, Csáth Géza: Délutáni álom, Audoux Marguerite: Marie Claire, Edmund Edel: A veszélyes öreg, Lóczy L.: L.: A mennyei birodalom története, Chun Károly: Mély tengerek világa, Laurdis B.: Éjféli nap, Rider Haggard: Hajnalcsillag, Biró Lajos: Nyári zivatar, Lovászy Károly: Pesti versek, Kóbor Tamás: Egyveleg, Bang Hermann: A fehér ház, Kóbor Tamás: Egy test, egy lélek, Szomaházy J.: Milliomosok és kalandorok, Schnitzler: Anatol, Mici grófnő, Sienkiewicz: A hős, Mason: A rózsaszínű villa, Lengyel Laura: Máb királyné, Lovik Károly: A préda, Krudy Gyula: A podoloni takácsné és a többiek, Lagerlöf Selma: Egy udvarház története, Caesar és Cleopatra, X: Az árva Mariska napja, Szerellemhegyiné: A társalgás művészete, Doyle C.: Napoleon, Bródy Sándor: A medikus.

Németben: Strindberg A.: Heiraten, Engel Georg: Der verbotene Rausch, Wothe A.: Das Tor des Lebens, Kellermann B.: Das Meer, Rittland K.: Ein Moderner, Stilgebauer E.: Der goldene Baum, Becker Käthe: Glücksklee, Roda Roda: Von Bienen, Drohnen und Baronnen, Schlicht Freiherr: Der Schrecken des Regiments, Ballestrem M.: Zigeunerblut, Stratz R.: Die thörichte Jungfrau Liebestrank, Blumenthal: Vom Weib und vom Manne, Hoffenthal H.: Das Buch vom Jäger Mart, Brandenfels Hanna: Der Stallbaron, Bennet Arnold: Das Gespents, Geijerstam Gusztáv: Das Haupt der Medusa, Wassermann Jakob: Die Masken Erwin Reiners.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

A vidéki bértilók is a legfigyelemesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor., vagy füzetenként 20 fill.

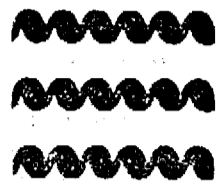
Legújabbak: Baka—Baitz Irma: Nyár mulásán, Tarnay: 12 Dal, Strausz: Mein junger Herr, Márkus: Nadrágszoknya, Heidelberg: Gavallér, Weiner: Halljátok urak! Farkas: Narancsvirág, Dr. Kárpáti nótáskönyve, Centaurea Nem tud a virágnak... Grósz: Jösz! Majd utánam jösz... Weiner: Gyere ide te remek férj... Heidelberg: Oh, hogy várom... Márkus: Reggel, délben, este, éjle... Szerenád... Zerkovitz: Az okos Adolfa, Szirmai: Testőr, Zserbó-ban, Zarándok, Dr. Rényi: Tavaszi dal, Csöndes éjjel, Heidelberg: Palkó! Te drága rajkó!

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

331



B

O

U

R

B

O

N



szines vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladásra

HUSSERL M.

dohánykülönlegességi tőzsdéjében.

4566

Szivarkahüvely

Verge szivarka-papír.



NYILTTÉR.

Bonbonniere-Szinpad

a Fehér Kereszt Szálloda téli kertjében.

Művezető Weiser Jaques. Igazgató Jaulus Morini. Karmester Huber Sándor

Folyó hó 20-án, szombaton

NAGY MEGNYITÓ-ELŐADÁS.

Azertől naponta este fél 9-kor a gazdag májusai műsor, melynek keretében fellép **HUNYADI EMIL** közismert humorista, a Steinhart-mulató főrendezője. **ALBERT GIZI**, kabarét-művész. **FODOR ERNŐ**, humorista.

Szenzáció! **UJ! LAFAYETTE UJ!**
chromoplasztikai képek.

GYENIS EDE, színész. **PUSZTAI BORISKA**, szobrette.
JAULUS MORINI, az ő válogatott bohózatársulatával.
Komlósi Emma, színésznő. **Harsányi Rezső**, énekes.
La Bella Colatorina spanyol táncosnő, pályadíjat nyert szépség.
Sipes Jolán, chasonetta. **Medy Lenta**, nemzetközi táncosnő.
A HÁROM APACHE EGYÜTTES.
8 naponként teljesen új műsor és a kultúrá legnagyobbat atraktívoknak vendégfellépte. **Uj bohózatok!** **S ágr magánzámok!**
Melyek: Feltartott hely 2 kor. 1. hely 1 kor. Kívánatra másrészt áru bérletjegyek. **Kedvete este fél 9 órakor.**
Nagyszerű közönség! Arad műpartoló közönsége évek óta ismeri agilis és céltudatos működését. Ezután chajtom tudomásukra hozni, hogy az eddigieknél is nagyobb stílusban fogom vállalatom vezetését azon lesznek, hogy a legkényesebb igényeket is teljesen kielégítem, melyhez a nagyszerű közönség szíves pártfogását kérve, maradok teljes hűzettel!
2248 **JAULUS MORINI.**

„Fiume“-kávéház

„a mai kornak“
ujjonan berendezve

Artisták találkozó helye.

„Reggelig nyitva“

2267 **Geller S. kávé.**

Ambrus Anna

junius hó 1-én

újra oktatást nyújt a himzés minden ágában, kezdőknek és haladóknak. Jelentkezhetni lehet naponta 9—12 óráig,

2282 **Lovarda-utca 1. szám 1. emelet.**

Gyorsan pusztul a bőr s ezt Ön bánja.
Ha Fernolendit **NIGRIN**-jét nem használja.

8835

MARGIT

GYÓGYFORRÁS BEREGMEGYE.

A gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha **VÉRZÉSEK** esete forog fenn. Megrendelhető: **ÉDESKUTY L.**-nál Budapesten és a forrás kezeiőségénél Munkácson. 6847

Klimatikus gyógy- és nyaralóhely Lőcsefüred.

610 m. Szepesmegye vadregényes fenyves erdeinek közepén. — Modern vizgyógyintézet, szénsavas fürdők, fenyő fürdők, Bulling-inhatók, massage, villanyozás, fekvő-hizláló kurák állandó fürdő-orvosi ellenőrzés mellett.

Kitűnő konyha, kényelmes tiszta szobák, figyelmeztető házi vezetés biztosítja a kellemes nyári otthont. 2126

Olcsó árak.

Prospektust küld a tulajdonos: Müller Antal Lőcsén és a fürdő orvos: Dr. Müller Károly Budapest, IV. Muzum-körut 9., valamint Müller Miksa építész Szeged.

Uj menetrend

Az Aradról induló és ide érkező, valamint az Aradot érintő összes vonatok menetrendjét tartalmazó füzet kapható az

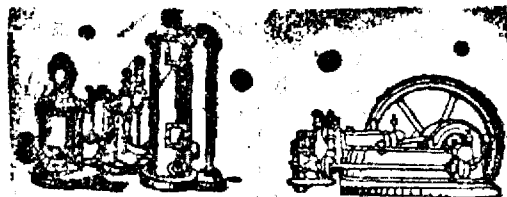
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

„Ára 12 fillér“

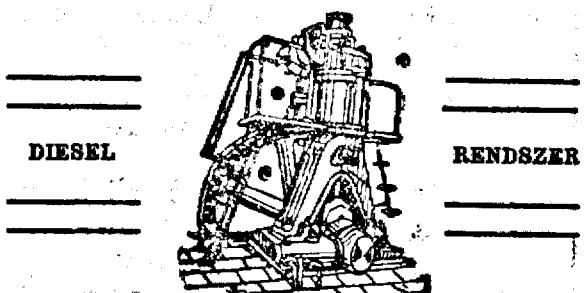
Kalmár és Engel

Motor és Gépgyár

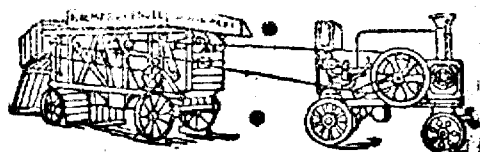
Városi rakár és iroda: **BUDAPEST, VI. Úteg-utca 19.** Gyár: **V. Lipót-körut 22.**
Világhírű! Eredeti! „Benz“



Szivógásmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb fűszere „Benz“ nyersolaj motor.



Elismert legjobb gyártmány. 6678
Ajánlja benzín-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek biamulatos egyszerű szerkezetűek.



Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

3717

Védjegy: „Hergony“

A Liniment. Capsici comp., a Hergony-Pain-Expeller

egy népszerű házi készítésű, mely már sok év óta legjobb bőrrelőzőnek bizonyult körvénynél, csontnál és meghűtésekkel.

„Pain-Expeller“: Előny házi készítésű mint bevezetéshez értesítést legyünk és csak olyan eredeti Prágai készítmények, melyek „Hergony“ védjeggyel és a Hergony cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ár 400 kor. K. 20, K. 1.40 és K. 2. — Ismétlés minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerüzlet, Budapest. **Dr. Richter gyógyszerüzlet az „Arany oroszlán“ Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.**

GUBER FORRÁS

A LEGTÖBBNYEREBBEN ISMERTELTŐ

ARZÉNES VIZ

VÉRZÉGENYSÉG SÁPKÓR
IDEGGYENGESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

KAPRATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK ÉS ÁRVÁNYVIZKERESKEDÉSEKBE

8990

Az 1868. év óta forgalomban:

Berger gyógy- és hygienikus szappanai. **ÓVAKODJUNK** utánszótól és más készítmények becsempészésétől.

- E megjelölések:
Berger kátrányszappana,
Berger glycerin-kátrányszappana, 40
Berger kén-kátrányszappana, 1430
Berger gyógy- és hygien. szappanai

cégünk részére mint szóbeli védjegyek és azonkívül e pótlásokkal: **valódi és eredeti** védve vannak. Minden eláruló, aki ezen kizárólag valódi és szóbeli védjegyekkel biztosított, 40 év óta kipróbált Berger-féle szappanok helyett más készítményt csempéz be, megsérti védjegyjogunkat.



A mi szappanaink a valódiság jeléül az itt lenyomatott védjegyet és cég- aláírást viselik.

Tessék tehát ezen két ismertető-jelre figyelni és kifejezetten Berger-féle szappanokat kérni, mint a következő cég gyártmányait:

G. Hell & Comp Troppau.

Kapható a magyar-osztrák monarchia és a költőd gyógy-szertáiraiban és szakkavagó üzleteiben.

KWIZDA FLUIDJA

Bigyó-jeggyel Turista-fluid.

Részlet bevált aromatikussá bővítés az inak és izmok erősítésére és izmosítására. Turisták és vadászok, kerékpárosok és lovasok eredményes használják az újra megújított nagyobb tarak után 2119g

Ára 1/2 üveg K. 2.—
1/2 üveg K. 1.20

KWIZDA FLUID

valódi kapható a gyógyszerüzletben.

Főraktár: Magyarország részére **Török József** gyógyszerüzlet, Budapest, Király-utca 18. szám és **Andrássy-ut 28.**

SEBEKET

gondosan kell megóvni minden tisztálanságtól mert elhanyagolás esetén nagyon káros nehezen gyógyítható következményei lehetnek. Immár negyven éve a legkiválóbb közegetnek bizonyult a **Prágai házkénés**, megóvja a sebet, megakadályozza a gyulladást és a fájdalommal, ödémával hat és elősegíti a szövődést és gyógyulást.

POSTAI SZÁLLÍTÁS NAPONKÉNT.

1 tégely 70 fillér, 3 kor. 16 fillér előleges beutódása ellenében 4, 7 korona ellenében 10 tégely külföldi az osztr. magy. monarchia minden állomására.

Vigyázzunk a gyártmány és a készítő nevére. Árra és védjegyre. Valódi csak 70 fillér.

Főeláruló

B. FRAGNER,

es. és kir. udvari szállító Gyógyszerüzlet „A FEKETE SAS“-HOZ.
Prága, Kleinseite, Ecke, der Narudgassa Nr. 203.
Raktár Ausztria-Magyarország minden gyógyszerüzletében. A 4055

A ki bort, gyümölcsöt, gabonát, butort,

Zongorát, stb.

Azonnal, vagy

rövid időn belül eladni óhajt,

aki üzletet, műhelyt, lakást, stb. kiadni kíván,

de nincs rá vevője, illetve bér-
lője,

igen gyorsan eredményhez jut,
ha az **Aradi**

Közlöny kis hirdetési rova-
tát használja. Aki

összeköttetés és ismeretség híján
házastársat, nevelőt, könyvelőt,

Zsellért, stb. keres, továbbá aki

iovat, kocsit, földet, házat, stb. ven-
ni, vagy eladni akar, ha hirdet,

özönével kap ajánlatot. A hirde-
tés a hirdetőre kész

nyereség.

Aki tehát okosan számít és

pénzére nem akar mindenáron

ráfizetni,

óriási meglepetésben lesz része,

Ha mindenkor

igyekszik apróhirdetéseit

részletesen összeállítva, a hir-
detés

díjának beküldése mellett, az
„Aradi Közlöny“-ben

elhelyezni. A sikeres eredményt

több száz és száz eset igazolja,
így tehát

érdekében áll

Sürgősen

ez ügyben

intézkedni.

Apró hirdetések.

Magánház

Aulich Lajos-utca 18 szám, 4 szoba
füvegfolysó tágas udvar és mellék-
helyiségekkel, Szabadság-térről 5
pernyire, előnyös feltételek mellett
eladó. Bővebbet délután 4-től Szent
Pál-utca 9. ajtó 7. 2268

Rózsabimbók

olcsón kaphatók Demeter-utca
92. sz. 2270

Fiatal hivatalnok

magyar tanítót keres. Cím a kiadó-
hivatalban. 2278

Kiadó

Belvárosban új házban két négy
szobás modern lakás, parkirozott
udvarra néző teraszszal novemberre.
Élő, fürdő és két szobából álló kerti
lakás is kiadó. Telefon 464. 2273

Könyvelő kerestetik,

aki kettőskönyvvitelben járatos, per-
fekt magyar-német gyorsíró. Aján-
latok kéretnek „Megbízható” jelige
alatt, fizetési igények megjelölésé-
vel, a kiadóhivatalba. 2280

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett
M.-Radnán a motor közelében egy
5 holdas nemes fajokkal beültetett
és gyümölcsfákkal körülövezett
szőlő. Cím a kiadóhivatalban. 2277

Valódi „Harzi”

kanari kapható Gróf Károly-utca
15 szám. 2281

*Permetezők, kénpor-
fúvók, kénpor. Kovács
Soma és Társa, Arad.*
6851

Dezső-utca 4/a

számu ház eladó értékezhetni
ugyanott. 2285

Új ház

Lipót-utca 8. sz. a. modern beren-
dezésű 4 szobás utcai lakás, fürdő-
szoba, villanyvilágítás és kényel-
mes mellékkeliségekkel augusztus
1-re kiadó. Ugyanott egy 2 szobás
kerti lakás fürdőszobával. 2288

Mosdát

keresek átvételre. Cím a kiadó-
hivatalban. 2295

Három szobás lakás

fürdőszobával azonnal vagy au-
gusztus elsejére kiadó, Teleki
utca 24. 2288

Eladó

használt üveg-ajtók, ablakok. —
Ugyanott kiadó butorozott szoba kül-
lönbejárattal. Simony-utca 6. 2287

Jó transporthordók

megvételre kerestetnek. Cím meg-
tudható a kiadóhivatalban. 2289

Egy jó karban levő

pedálos cimbalom eladó. Szabadság-
tér 10. ajtó. 9. 2291

Szaks kiadó

Sárossy-utca 5. szám alatt 1 föld-
szinti utcai 3 szobás lakás fürdő-
szobával és mellékkeliségekkel
november 1-re, esetleg aug. 1-re
is kiadó. 2129

6 szobás lakás

minden mellékkeliséggel villany-
világítással augusztus 1-re kiadó
értékezhetni Apponyi-ut 1. az eme-
leten a tulajdonosnál. 2272

Gyakornok

Benoid Gyári Részvénytársaságnál
azonnal felvétetik, jelentkezni lehet
delelőtt 8—12 délután 2—6. 2271



BIBER.

A t. közönség b. tudomására hozzuk,
hogy a világhírű vízhatlan elszigetelő
Biber műnek egyed árusítását Arad és
vidéke területére átvettük.

Eivállalunk teljes garancia mellett
bármilyen nedvességű vagy salétromos
kiütésű szobafalak szuterein lakások,
pincék, vízmedencék tökéletes szárazra
tételét. Egyben tudomásra adjuk, hogy
vízhatlan elszigetelő Bibert raktáron tar-
tunk és kig.-ként előrusítjuk.

Telephon szám 790.

Ugyanott egy 25 méter hosszú 700
méter széles falazott raktár helyiség ud-
varral azonnal kiadó. Értékezhetni lehet

Gábor András és társa

kőműves mester építési áruk és válasz-
falak eladási üzletében 2294

Jószefi-herceg-ut 18. sz.



Értesitem Arad város és vidéke
hölgyközönségét, hogy még csak
rövid ideig tartózkodok Ara-
don s a még raktáron levő
nagyválasztékú

eredeti párisi trotteur női és leány kalapokat

melyek az utóbbi időben érkeztek,
minden elfogadható áron
kiárulom. 2284

Átalakításokat és javi-
tásokat elfogadok.

Szíves pártfogást kér

MAISON RITSCHER

Salacz-utca 1. sz.



FIGYELEM!

Tűzi játékokot nyári ünnepélyekre készít és ren-
dez **Novák Gusztáv** tűzmester **Arad,**
Városliget. 2284

Alvácza

Kénés

Högyógyfürdő

Arad és Hunyadmegye határán.

Vasuti állomás.

Posta, táviró.

Május 15-én megnyit.

A századok óta gyógyításra kitűnő eredménnyel használt fürdő hévvíze
egy belső, (ivásra) mint külső (fürdésre) használatra vannak javasolva.

Belsőleg (ivásra) használva a gyógykút vizét, az jótékonyan hat a belek
működésére rinél fogva székrekedésnél és alhasi pangásnál igen eredményesen
használható.

Külsőleg (fürdésre) használva 38° C. hőmérsékletű kénés hévvizet, annak
az izmok és ízületek oszias betegségeinél (osaz. köszvény, bántalás, rheuma, sth.)
ugy heveny, mint idült alakjainál van bántalatos gyógyító hatása.

Különböző női bajok gyógyítására kitűnő eredménnyel használható a
22°—32° C. hőfoku víz.

A fürdőépületekben, melyek gyönyörű 30 holdas parkban épültek, negy-
venöt modernül berendezett szoba áll a vendégek rendelkezésére, azonkívül a
fürdő tőszomszédságában levő községben is kaphatók szobák. A földényben
egy szoba ára K 40—60 közt várakozik.

Fürdőorvos Dr. Lendvai Márk, körösbányai járásorvos.

Allandó kitűnő cigányzene, játszóterek, fővárosi és vidéki hírlapok, gyö-
nyörű kirándulóhelyek, kitűnő ozondús levegő, nagy gondozott park.

A fürdő előnyei: Közelség, közvetlen vasuti állomás; kitűnő étel és ita-
lok, tiszta száraz szobák, figyelmes kiszolgálás, olcsó árak és csodás gyógyhatás.

Junius elsejétől az összes motorvonatok megállanak a fürdőparknál.

Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál. 2290

Berkevíts Izidor, fürdőtulajdonos.

1903/1911.

Haszonbérbeadási hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. belügyministeriumnak tulajdonát képező 105 kat. hold és 428 ölet kitevő Vizesi pusztai birtok és a rajta levő épületek folyó évi október hó 1-től kezdve 3 (három) évre nyilvános írásbeli árverés útján haszonbérbe fog-nak adatni.

A jelenlegi bérlő katasztrális holdankint 45, negyvenöt korona évi haszonbért fizet.

Felhívom mindazokat, a kik az ingatlant haszonbérbe venni óhajtják, hogy írásbeli ajánlatukat hozzám legkésőbb folyó évi június hó 18-ig nyújtsák be, mert a később beérkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

A haszonbér szerződés feltételei hivatalomban hétköznapokon d. e. 9—12 óra között megtekinthetők.

Az ajánlat elfogadása tárgyában a nagym. m. kir. belügy-minister ur fog dönteni.

Battonya, 1911. május 15.

Petrovits Mihály,
főszolgabíró.

2275



500 koronát

fizetnek annak, aki Bartilla-fogviszénél használat mellett, évegje 50 III. valaha ismét fogjátást kap, vagy a szája bűlik. Bartilla A. Grököcs, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Vejték és Weisz. Kérjük mindenütt határozottan Bartilla-főle fogviszét. Hamisítványok feljelenő: jól éjjelnek. 1461

Nagymennyiségű
maculatura
jutányos áron
eladó.



Novák Péter

gőzfűrészes és gőzmalom

Arad-Miklakán. — Telefon 670. sz.

Van szerencsém a vevő közönségnek becses tudomására hozni, hogy újonnan épített és berendezett gőzfűrészemben kapni bármilyen fenyő anyagot

deszka, gerenda, lécs, álvány
= oszlop, szarufa, stb. =

Építész és ács uraknak ingyen rendelkezésükre bocsátok lekötő helyet.

Gőzmalomban készítek lisztet és darát.

Azonkívül kapni ölfát waggon számára, ölben és aprítva házhoz szállítva.

Ölfát kapni aradi fafelepemen is, telefon 579. szám, Óvár-tér (volt vá:ba vezető fahíd előtt) 2293

Részvényaláírási felhívás.

Az építő, de különösen a faiparosok már régen azon panaszkodnak, hogy a faanyagoknak ára napról napra magasabb lesz és nem áll arányban a kéz munkák árával.

A kisiparosoknak megfelelő tőke hiányában nagyobb munkát elvállalni teljes lehetetlen.

Felismerve ezen panaszok jogosultságát elhatároztuk, hogy a felsorolt bajokon segíteni fogunk. E célból külön kibocsájtott tervezetünk alapján részvénytársaságot alapítottunk a következő pontozatok szerint.

1. A részvénytársaság czíme: **Fa és építő iparosok részvénytársasága Arad.**

2. Célja: minden néven nevezendő építő, de különösen faanyagok termelése, beszerzése, nagyban és kicsinybeni elárúsítása.

3. Az iparosok helyzetét megkönnyítendő **bánompénzek** letévése, **vállalataik** finanszírozása és **könyvkövetelések** leszámítása.

4. A részvénytársaság 1000 drb. 200 koronás részvényt bocsájt ki 200.000 korona teljesen befizetendő névértékben, melyből az aláírás alkalmával 10%-ot folyó évi augusztus hó 1-ig 20%-ot a többit pedig kisebb részletekben a megalakítandó igazgatóság későbbi határozata szerint kell befizetni.

5. Az igazgatóság tulajdonképpen iparosokból lesz megalakítva. Az igazgatóságon kívül egy **csupán iparosokból** álló ügyválasztmány fog az igazgatásban napibiztos rendszerrel résztvenni és ezen minőségében az igazgatósági gyűléseken az igazgatósági tagokkal egyforma jogokat gyakorolni. A napibiztos díjazása, úgy mint az igazgatóké az évi nyereségből van előirányozva.

6. Miután arra számítunk, hogy az iparosok saját jól felfogott érdekükben ezen részvénytársaságnál fogják beszerezni áruszükségletüket, módunkban lesz nagy forgalmat elérni. A nagy eladási forgalom természetesen magával hozza azt, hogy jutányosabban fogjuk előállítani, illetve beszerezni, ennél fogva eladhatni az árut.

7. Azonkívül, hogy az iparosoknak alkalmuk lesz **saját vezetőik** alatt álló üzletben az árut beszerezni és a haszonban részvényenként osztozkodni, **az év végén mutatkozó nyereségből első sorban 30% a részvényes vevők között lesz bevásárlásaik arányában felosztva.**

Mídon ezeket becses tudomására hozzuk, kérjük vállalatunkat részvényjegyzésével támogatni.

Részvények az alulírottaknál is jegyezhetők.

Arad, 1911. május hó.

Az alapítók:

2279

Nemera Aladár,
főigazgató.

Steigerwald Alajos,
butorgyáros, ipartestületi elnök.

Reisinger Sándor,
mérnök, az építőiparosok szövetségének elnöke.

Reinhart Gyula,
butorgyáros, az építőiparosok szövetségének alelnöke

Lengyel Manó,
butorgyáros.

Adler Andor,
nagykereskedő.

Sebessy Ferenc,
asztalos.

Prebst Mihály,
építész.

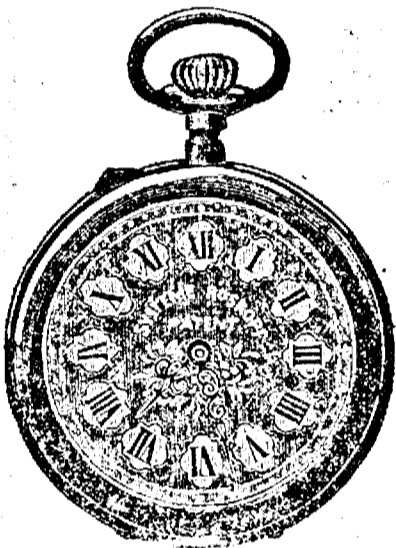
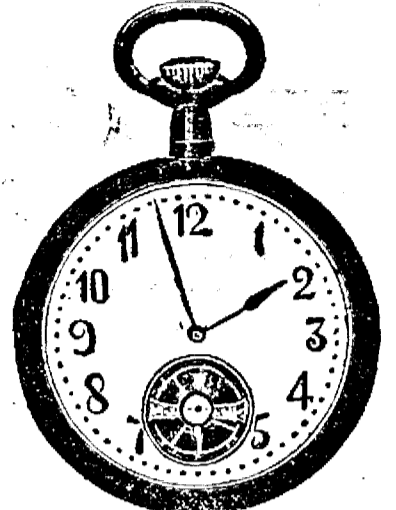
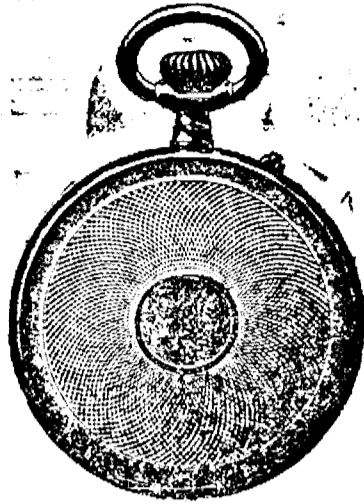
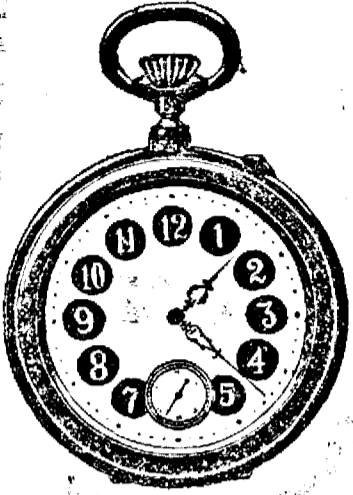
Vlath István,
ácsmester.

Dr. Reisinger Ferenc,
ügyvéd.

Cukor László,
fakereskedő.

INGYEN ZSEBÓRA!

FISCHER SIMON NAGY ÁRUHÁZÁBAN.



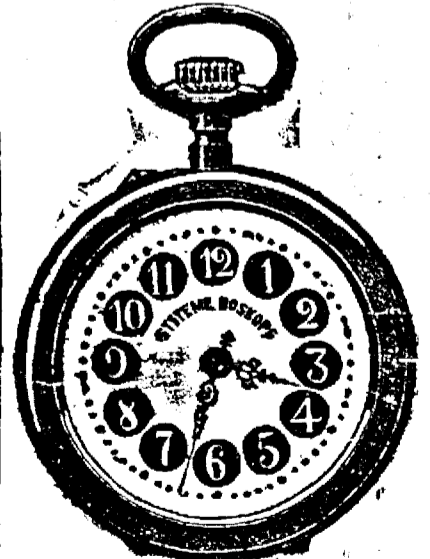
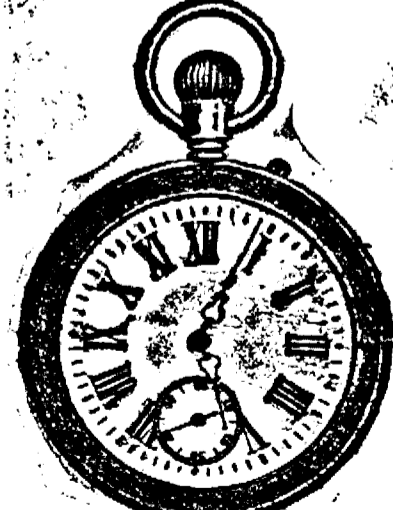
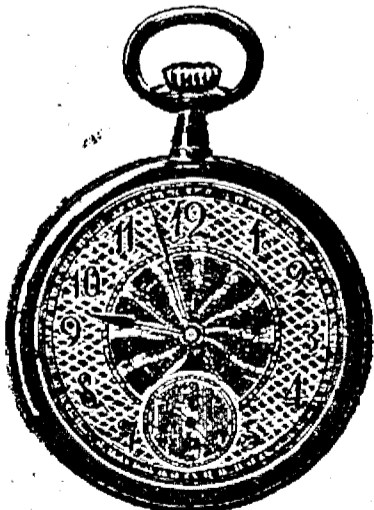
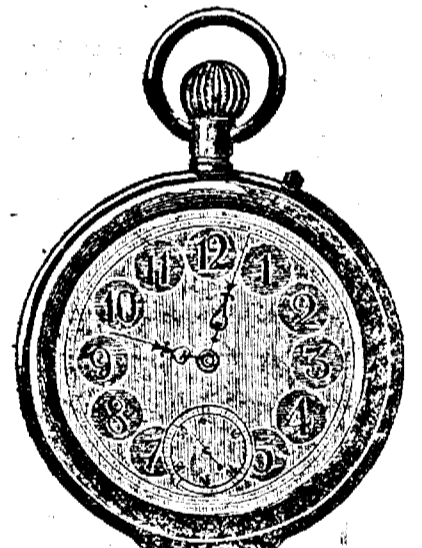
Arad város és vidéke t. vevőközönségének figyelmét felhívom arra az ujításra, melyet Áruházamban, bizonytalan időre bevezettem. Minden vevőnek, a ki egyszerre 30 koronán felül vásárol, jutalom fejében, teljesen ingyen adok egy finom, elegáns zsebórát.



Fenti ujításnak, mely az országban egyedül áll, bár nagy anyagi áldozatokkal jár, az a célja, hogy szaporítsa azon vevők számát, akik egyszerre nagyobb bevásárlást eszközölnek és alkalmat nyújtsak arra, hogy a t. vevőközönség ezáltal megismerje Áruházamnak sokoldalú, dusnagy választékát és meggyőződjön arról, hogy az Áruházamban levő olcsó árak felülmúlnak minden versenyképességet.



Logikus tény, hogy mindenki szívesen fog igyekezni ezen ritka kedvezményben részesülhetni, hogy magának tetszésszerűen, egy finom szerkezetű ezüstözött, oxidált vagy nikkelt zsebórát ingyen választhasson.



ARADON
Szabadság-tér 12

FISCHER

|| NAGY- ||
ÁRUHÁZ

Radó Gyula

Szabott árak

=== uj divatháza ===

!! Arad, Andrassy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Legkiválóbb tavaszi ujdonságok női felöltőkben

Kész costumok, trotteur kivitelben
Kész costumok zsinorozott divatfagonokban
Angol raglanok
Kimono raglanok, Poiret szabás
Leány és gyermek felöltők, gyermek ruhák
Legujabb divatblousok, pongyolák, jupponok,
Kész női aljak

Külön mértékosztály

Rendkívül dus választékban

Telefon 238. szám.

Versenyen kívüli árak!

Selyem tafet-szoknya minden színben	5 50
Moire selyem-szoknya	3 90
Mosó alsószoknyák minden színben	1.60

Reformfűzők 3:50

Nyári keztyűk 20 krajcártól feljebb.

Remek szép réz karnis 1.75

a kirakatban látható. ::

Vitrage rud 15, 18, 25 krajcár.

Csipke-maradékok félárban.

Fehér, fekete, krème, drapp csipkék és betétek 50% árlészállítással kiárusítva, amíg ezen készlet tart. — Megtekinthető vételkényyszer nélkül.

Jól mosható ruhavásznak, remek szinek, piros fehér és fekete is, métere 35 krajcár. Mosó delainek és cretonok legujabb mintákban 30 krajcártól feljebb. Selyem batisztok, 150 minta, olyan mint a valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú lüszterköppeny, tegethof, szürke és fekete színben 6:50 frt. Finomabb 8—9 frt.

Kérem a kirakatokat megtekinteni :: ::

1901

Női ingek, corsettek, nadrágok és szoknyák csiffonból és batisztból nagy választékban.

Kiszolgáláshoz 1 ügyes leány ajánlatát kérem. — Tanulók 20 K. fizetéssel felvétetnek, csakis jobb családból.

Női- és leányka napernyők minden nap érkeznek.

HOFFMANN SÁNDOR

ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.